

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

Mardi

Dinsdag

16-04-2013

16-04-2013

Après-midi

Namiddag

N-VA	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
PS	<i>Parti Socialiste</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
sp.a	<i>socialistische partij anders</i>
Ecolo-Groen!	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
Open Vld	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VB	<i>Vlaams Belang</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
FDF	<i>Fédéralistes démocrates francophones</i>
LDD	<i>Lijst Dedecker</i>
INDEP-ONAFH	<i>Indépendant - Onafhankelijk</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
DOC 53 0000/000	<i>Document parlementaire de la 53e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	DOC 53 0000/000	<i>Parlementair stuk van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>	QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
CRIV	<i>Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	CRABV	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
PLEN	<i>Séance plénière</i>	PLEN	<i>Plenum</i>
COM	<i>Réunion de commission</i>	COM	<i>Commissievergadering</i>
MOT	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	MOT	<i>Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.lachambre.be</i>	<i>www.dekamer.be</i>
<i>e-mail : publications@lachambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@dekamer.be</i>

SOMMAIRE

Question de Mme Bercy Slegers au ministre de la Défense sur "les progrès enregistrés quant à la création et l'attribution du titre officiel de 'ville martyre' aux villes touchées pendant la Première Guerre mondiale" (n° 16047)	1
<i>Orateurs: Bercy Slegers, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense</i>	
Questions jointes de	2
- M. Bert Maertens au ministre de la Défense sur "l'adaptation du statut des militaires" (n° 16368)	2
- M. Christophe Lacroix au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le nouveau statut du militaire" (n° 17064)	2
<i>Orateurs: Christophe Lacroix, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense</i>	
Question de Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "le contrat de leasing de l'Airbus A330" (n° 16391)	4
<i>Orateurs: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense</i>	
Question et interpellation jointes de	6
- M. Christophe Lacroix au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les ambitions de l'armée belge en matière d'imagerie satellitaire" (n° 16482)	6
- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la participation au programme MUSIS" (n° 85)	6
<i>Orateurs: Christophe Lacroix, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense</i>	
Questions jointes de	11
- M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le dossier des avantages sociaux au profit des militaires" (n° 16507)	11
- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le dossier benefits" (n° 17164)	11
<i>Orateurs: David Geerts, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense</i>	
Questions jointes de	13
- Mme Thérèse Snoy et d'Oppuers au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "une fuite de carburant liquide au départ d'un pipeline de l'OTAN à Wavre" (n° 16586)	13

INHOUD

Vraag van mevrouw Bercy Slegers aan de minister van Landsverdediging over "de vordering voor het creëren en toekennen van een officiële titel als 'Martelaarsstad' aan de getroffen steden tijdens de Eerste Wereldoorlog" (nr. 16047)	1
<i>Sprekers: Bercy Slegers, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging</i>	
Samengevoegde vragen van	2
- de heer Bert Maertens aan de minister van Landsverdediging over "de aanpassing van het statuut van de militairen" (nr. 16368)	2
- de heer Christophe Lacroix aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het nieuwe statuut van de militairen" (nr. 17064)	2
<i>Sprekers: Christophe Lacroix, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging</i>	
Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "het leasecontract van de Airbus A330" (nr. 16391)	4
<i>Sprekers: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging</i>	
Samengevoegde vraag en interpellatie van	6
- de heer Christophe Lacroix aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de ambities van het Belgische leger op het stuk van satellietbeeldverwerking" (nr. 16482)	6
- mevrouw Karolien Grosemans tot de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de deelname aan het MUSIS-programma" (nr. 85)	6
<i>Sprekers: Christophe Lacroix, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging</i>	
Samengevoegde vragen van	11
- de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het dossier welfare benefits voor militairen" (nr. 16507)	11
- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het dossier benefits" (nr. 17164)	11
<i>Sprekers: David Geerts, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging</i>	
Samengevoegde vragen van	13
- mevrouw Thérèse Snoy et d'Oppuers aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het lekken van vloeibare brandstof uit een NAVO-pijplijn te Waver"	13

		(nr. 16586)	
- M. Luk Van Biesen au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les travaux d'assainissement à Wavre" (n° 16612)	13	- de heer Luk Van Biesen aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de saneringswerken te Waver" (nr. 16612)	13
<i>Orateurs:</i> Thérèse Snoy et d'Oppuers, Luk Van Biesen, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> Thérèse Snoy et d'Oppuers, Luk Van Biesen, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Questions jointes de	16	Samengevoegde vragen van	16
- M. Wouter De Vriendt au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la demande de la France d'affecter des militaires belges à l'EUTM au Mali" (n° 16588)	16	- de heer Wouter De Vriendt aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Franse vraag naar Belgische militairen voor de EUTM in Mali" (nr. 16588)	16
- M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la demande de la France d'affecter 30 militaires supplémentaires à la mission d'entraînement au Mali" (n° 16603)	16	- de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Franse vraag om 30 extra militairen voor de trainingsmissie in Mali" (nr. 16603)	16
- M. Wouter De Vriendt au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'envoi de 50 militaires supplémentaires au Mali" (n° 16669)	16	- de heer Wouter De Vriendt aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "vijftig extra militairen voor Mali" (nr. 16669)	16
<i>Orateurs:</i> Theo Francken, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> Theo Francken, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Question de M. Stefaan Van Hecke au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la conservation de données par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité" (n° 16689)	18	Vraag van de heer Stefaan Van Hecke aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het bijhouden van gegevens door de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid" (nr. 16689)	18
<i>Orateurs:</i> Stefaan Van Hecke, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> Stefaan Van Hecke, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'offre de bâtiments et de services pour l'Agence OTAN d'information et de communication (NCIA)" (n° 16728)	20	Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het aanbod van gebouwen en diensten voor het NATO Communication and Information Agency (NCIA)" (nr. 16728)	20
<i>Orateurs:</i> Theo Francken, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> Theo Francken, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la fuite lors d'une audition à huis clos" (n° 16826)	21	Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het lek tijdens een hoorzitting achter gesloten deuren" (nr. 16826)	21
<i>Orateurs:</i> Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les coûts de réparation d'un hélicoptère Alouette III endommagé" (n° 16861)	23	Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de reparatiekosten van een beschadigde Alouette III" (nr. 16861)	22
<i>Orateurs:</i> Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Questions jointes de	24	Samengevoegde vragen van	24
- M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la diminution du nombre de femmes à la Défense" (n° 16946)	24	- de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de daling van het aantal vrouwen bij Defensie" (nr. 16946)	24

- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la proportion d'hommes et de femmes dans l'armée" (n° 16973)	24	- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de man-vrouwverhouding in het leger" (nr. 16973)	24
<i>Orateurs:</i> David Geerts, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> David Geerts, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Questions jointes de	28	Samengevoegde vragen van	28
- Mme Annick Ponthier au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le contrôle budgétaire et les économies supplémentaires à réaliser par la Défense" (n° 17034)	28	- mevrouw Annick Ponthier aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de begrotingscontrole en de bijkomende besparingen bij Defensie" (nr. 17034)	28
- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les économies supplémentaires à réaliser par la Défense" (n° 17037)	28	- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de bijkomende besparingen bij Defensie" (nr. 17037)	28
<i>Orateurs:</i> Annick Ponthier, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> Annick Ponthier, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Question de M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la mission du ministre au Brésil et en Argentine" (n° 17092)	30	Vraag van de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de zending van de minister naar Brazilië en Argentinië" (nr. 17092)	30
<i>Orateurs:</i> David Geerts, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> David Geerts, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Questions jointes de	34	Samengevoegde vragen van	34
- M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le Harlem Shake de la caserne d'Arlon" (n° 17108)	34	- de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Harlem Shake in de kazerne te Aarlen" (nr. 17108)	34
- M. Bert Maertens au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le Harlem Shake de la caserne d'Arlon" (n° 17140)	34	- de heer Bert Maertens aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Harlem Shake in de kazerne te Aarlen" (nr. 17140)	34
- M. Philippe Blanchart au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le Harlem Shake réalisé par des militaires belges" (n° 17208)	34	- de heer Philippe Blanchart aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Harlem Shake van een aantal Belgische militairen" (nr. 17208)	34
<i>Orateurs:</i> David Geerts, Philippe Blanchart, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> David Geerts, Philippe Blanchart, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Question de M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'IMC des militaires" (n° 17109)	35	Vraag van de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de BMI van de militairen" (nr. 17109)	35
<i>Orateurs:</i> David Geerts, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense, Theo Francken		<i>Sprekers:</i> David Geerts, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging, Theo Francken	
Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le Liban" (n° 17186)	37	Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "Libanon" (nr. 17186)	37
<i>Orateurs:</i> Theo Francken, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense		<i>Sprekers:</i> Theo Francken, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Question de M. Christophe Lacroix au vice-	39	Vraag van de heer Christophe Lacroix aan de	39

premier ministre et ministre de la Défense sur "la possible délocalisation de la veille stratégique du SGRS" (n° 17213)

Orateurs: **Christophe Lacroix, Pieter De Crem**, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la destination du domaine militaire de Goetsenhoven" (n° 17222) 40

Orateurs: **Theo Francken, Pieter De Crem**, vice-premier ministre et ministre de la Défense

vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de mogelijke verhuizing van de dienst OSINT van de ADIV" (nr. 17213)

Sprekers: **Christophe Lacroix, Pieter De Crem**, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de bestemming van het militaire domein van Goetsenhoven" (nr. 17222) 40

Sprekers: **Theo Francken, Pieter De Crem**, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

COMMISSION DE LA DÉFENSE
NATIONALE

du

MARDI 16 AVRIL 2013

Après-midi

COMMISSIE VOOR DE
LANDSVERDEDIGING

van

DINSDAG 16 APRIL 2013

Namiddag

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 16.12 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Filip De Man.

Le développement des questions et interpellations commence à 16.12 heures. La réunion est présidée par M. Filip De Man.

01 Vraag van mevrouw Bercy Slegers aan de minister van Landsverdediging over "de vordering voor het creëren en toekennen van een officiële titel als 'Martelaarsstad' aan de getroffen steden tijdens de Eerste Wereldoorlog" (nr. 16047)

01 Question de Mme Bercy Slegers au ministre de la Défense sur "les progrès enregistrés quant à la création et l'attribution du titre officiel de 'ville martyre' aux villes touchées pendant la Première Guerre mondiale" (n° 16047)

01.01 Bercy Slegers (CD&V): Mijnheer de minister, vorig jaar suggereerde ik de premier in de commissie voor de Binnenlandse Zaken om aan steden die enorm hebben geleden onder de Eerste Wereldoorlog de officiële titel van martelaarsstad toe te kennen. Hij vond dat een zeer goed voorstel en zou het voorleggen aan de heer Breyne voor verdere uitwerking. De heer Breyne heeft mij op zijn beurt gezegd dat hij daarvoor een nota had uitgewerkt. De premier zou u die nota doorgestuurd hebben voor verdere behandeling.

Mijnheer de minister, klopt het dat de nota met de uitwerking van de martelaarssteden in België op uw bureau ligt? Zo ja, bent u het voorstel genegen? Kunt u een tipje van de sluier oplichten over de manier waarop een en ander in de praktijk zal kunnen worden omgezet en binnen welke termijn?

01.02 Minister Pieter De Crem: Collega Slegers, in het kader van de voorbereidingswerken van het organisatiecomité voor de herdenking van de honderdste verjaardag van de Eerste Wereldoorlog werd er beslist om een erediploma stad of gemeente slachtoffer van de oorlogsfeiten 1914-1918 in het leven te roepen en een bijpassend herinneringslint te laten hechten aan de vlag van de stad of de gemeente. Het erediploma en het lint dienen om de erkenning uit te drukken voor de Belgische steden of gemeenten die bijzonder zwaar getroffen werden door de gevechten, bombardementen en slachtpartijen gedurende de Grote Oorlog. Er zal hieromtrent een koninklijk besluit aan de regering worden voorgelegd.

Als lid van de regering en van het organisatiecomité zal ik het dossier met het ontwerp van koninklijk besluit bij de Kanselarij van de eerste minister indienen met het oog op de agendering op de Ministerraad. Het wetenschappelijk comité ingesteld bij het organisatiecomité voor

01.01 Bercy Slegers (CD&V): L'année dernière, le premier ministre avait suggéré d'octroyer le titre de "Cité martyre" aux villes durement éprouvées lors de la Première Guerre mondiale. Paul Breyne, le commissaire général chargé de l'organisation des cérémonies commémoratives, déclare qu'il a adressé une note à ce sujet au ministre de la Défense.

Le ministre est-il favorable à cette idée et comment pourrait-elle être concrétisée?

01.02 Pieter De Crem, ministre: Il a en effet été décidé de délivrer un diplôme d'honneur aux villes et communes cruellement touchées par la Grande Guerre. Ces villes et communes pourront ajouter un ruban commémoratif à leur drapeau.

En vue de son inscription à l'ordre du jour du Conseil des ministres, je présenterai un dossier à ce sujet au premier ministre, accompagné d'un projet d'arrêt royal. Le comité scientifique adjoint au comité d'organisation

de herdenking van 1914-1918 zal betrokken zijn bij de erkenningprocedure. Ik hoop u hier spoedig over te kunnen inlichten.

des commémorations de la Première Guerre mondiale sera associé à la procédure d'agrément.

01.03 Bercy Slegers (CD&V): Mijnheer de minister, dat is zeer positief nieuws. Het verheugt mij dat het voorstel navolging gekregen heeft. Ik kijk uit naar uw KB met de modaliteiten.

01.03 Bercy Slegers (CD&V): J'attends avec impatience l'arrêté royal définissant les modalités précises.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Samengevoegde vragen van

- de heer Bert Maertens aan de minister van Landsverdediging over "de aanpassing van het statuut van de militairen" (nr. 16368)
- de heer Christophe Lacroix aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het nieuwe statuut van de militairen" (nr. 17064)

02 Questions jointes de

- M. Bert Maertens au ministre de la Défense sur "l'adaptation du statut des militaires" (n° 16368)
- M. Christophe Lacroix au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le nouveau statut du militaire" (n° 17064)

02.01 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, en date du 15 mars 2013, le colonel Cuvillier informait les organisations syndicales que l'inspecteur des Finances avait rendu un avis positif le 13 mars pour le projet de loi dit "G1", et le 14 mars pour le projet de loi à durée limitée (BDL). Cet avis positif signifie que la procédure administrative et budgétaire peut continuer en lien avec le SPF Fonction publique et le SPF Pensions, mais également avec les organisations syndicales représentatives.

02.01 Christophe Lacroix (PS): Op 15 maart 2013 heeft kolonel Cuvillier aan de vakbonden gemeld dat de Inspecteur van Financiën een positief advies had gegeven voor de wetsontwerpen inzake het zogenaamde G1 en inzake de beperkte duur (BDL). Door het positieve advies kunnen de administratieve procedure en de procedure met betrekking tot de begrotingsaspecten doorgaan. Er wordt in dat verband overleg gepleegd met de FOD's belast met ambtenarenzaken en pensioenen, maar ook met de representatieve vakorganisaties.

Monsieur le ministre, ces nouveaux projets étant censés entrer en vigueur le 1er janvier 2014, quelles sont les étapes encore à venir tant au niveau des SPF concernés que des partenaires sociaux avant d'arriver à la version définitive de ces deux nouveaux statuts, et selon quel calendrier?

Combien d'arrêtés d'exécution sont-ils nécessaires à une application complète de ces nouveaux statuts?

Compte tenu du délai du 1er janvier 2014, vous engagez-vous à ce que ces deux nouveaux statuts G1 et BDL puissent effectivement être mis en oeuvre à temps et simultanément? Enfin, dans le cadre de ceux-ci, une procédure plus claire et intégrée en termes de *screening* est-elle prévue?

De nieuwe wetsontwerpen moeten op 1 januari 2014 in werking treden. Welke fasen moeten er nog worden doorlopen? Verbindt u zich ertoe dat deze nieuwe statuten op tijd en gelijktijdig zullen worden ingevoerd? Wordt er voorzien in een duidelijkere screeningprocedure?

02.02 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, ik zal een klein deel van mijn antwoord in het Nederlands geven, omdat de heer Maertens een eensluidende vraag had.

02.02 Pieter De Crem, ministre: L'avant-projet de loi qui a été examiné lors du Conseil des ministres du 1er mars 2010 porte le congé en matière de protection parentale de trois à quatre mois. Le mois de congé supplémentaire

Het voorontwerp dat tijdens de Ministerraad van 1 maart 2010 werd besproken, houdt, ten eerste, een wijziging van het sociaal statuut van het verlof voor ouderschapsbescherming in. Dit verlof wordt van drie

naar vier maanden verlengd. Het is aldus afgestemd op het verlof van de personeelsleden van het openbaar ambt en van de werknemers.

De bijkomende maand verlof geeft recht op een onderbrekingsvergoeding voor kinderen geboren of geadopteerd vanaf 8 maart 2012, zoals dat ook het geval is voor de ambtenaren en de werknemers van de privésector.

L'avant-projet de loi modifie également le statut des militaires EVMI. En effet, afin d'éviter une discrimination entre les militaires de complément et les militaires EVMI dans le cadre d'un passage dans la même catégorie de personnel mais d'une autre qualité, une adaptation du statut EVMI s'impose. L'avant-projet crée également une base légale pour une réorientation des militaires qui ont terminé la période maximale d'engagement volontaire militaire.

Het voorontwerp van wet heeft een unaniem akkoord gekregen van de vier representatieve vakorganisaties. Het advies van de Raad van State werd reeds bekomen en wordt actueel onderzocht, waarna het wetsontwerp in de Kamer zal worden ingediend.

De invoering van het statuut inzake beperkte duur is een apart dossier. Het heeft geen link met het voorontwerp dat door de Ministerraad op 1 maart 2013 werd besproken.

En ce qui concerne l'adaptation du statut militaire et l'installation du statut à durée limitée, les accords avec les ministres des Pensions, du Budget, de l'Intérieur et le secrétaire d'État à la Fonction publique sur les avant-projets de loi en la matière ont été demandés. Une fois ces accords obtenus, les avant-projets de loi seront soumis au Conseil des ministres. Ensuite, l'avis du Conseil d'État sera demandé afin de pouvoir déposer les deux projets de loi au parlement.

Les deux projets devraient idéalement être approuvés par le parlement avant les vacances parlementaires afin de permettre une entrée en vigueur le 1er janvier 2014.

Au total, 21 arrêtés royaux seront, au stade actuel, nécessaires afin de permettre l'exécution de ces nouveaux statuts.

Un *screening* de sécurité par le département d'état-major Renseignement et Sécurité est d'application dans le cadre du recrutement des militaires pour la Défense et ce, depuis octobre 2012.

Le cadre légal demeure identique pour les deux nouveaux statuts.

La procédure au cours du processus de sélection est actuellement affinée afin de la rendre la plus efficiente possible.

donne droit aux allocations d'interruption pour les enfants nés ou adoptés après le 8 mars 2012, comme c'est également le cas pour les fonctionnaires et pour les travailleurs du secteur privé.

Het voorontwerp van wet wijzigt ook het EVMI-statuut om discriminatie tussen EVMI-militairen en aanvullingsmilitairen te voorkomen en creëert een wettelijke grondslag voor militairen die de maximumperiode voor vrijwillige militaire inzet hebben volbracht.

Le projet de loi a fait l'objet de l'accord unanime des quatre organisations syndicales représentatives. Le Conseil d'État a déjà rendu son avis.

L'instauration du statut à durée limitée constitue un dossier distinct, qui n'a aucun rapport avec l'avant-projet examiné par le Conseil des ministres le 1er mars 2013.

De voorontwerpen van wet met betrekking tot de aanpassing van het militaire statuut en de invoering van het statuut van korte duur zullen, na akkoord van de ministers van respectievelijk Pensioenen, Begroting en Binnenlandse Zaken en de staatssecretaris voor Ambtenarenzaken, aan de ministerraad voorgelegd worden, waarna het advies van de Raad van State zal worden gevraagd.

De twee wetsontwerpen zouden voor het reces goedgekeurd moeten worden door het Parlement, zodat ze vanaf 1 januari 2014 in werking kunnen treden.

In het kader van de werving van militairen voor Defensie voert het stafdepartement Inlichtingen en Veiligheid sinds oktober 2012 een veiligheidsscreening uit.

02.03 **Christophe Lacroix** (PS): Monsieur le ministre, je ferai une

courte réplique puisque vous avez répondu de manière très précise en donnant une échéance probable pour le débat sur les textes législatifs, en ce compris la discussion en gouvernement des arrêtés royaux. Je vous en remercie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 16368 van de heer Maertens komt te vervallen.

03 **Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "het leasecontract van de Airbus A330" (nr. 16391)**

03 **Question de Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "le contrat de leasing de l'Airbus A330" (n° 16391)**

03.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de minister, eind dit jaar loopt het dienstencontract van de Airbus A330 uit 2009 af. Defensie leaset dit toestel van de Portugese luchtvaartmaatschappij Hi Fly via de firma Avico. Uit uw antwoord op een schriftelijke vraag van collega Ponthier uit december vorig jaar blijkt dat de procedure voor een nieuwe overheidsopdracht intussen werd opgestart en dat het de bedoeling is een gelijkaardig contract af te sluiten met de meest economische aanbieder. De mogelijke kandidaten zouden worden gevraagd zich te melden in het eerste trimester van 2013, waarna hen het lastenboek zal worden bezorgd.

Mijnheer de minister, zal de opvolger van de A330 ook deel uitmaken van de witte vloot, dus VIP-vervoer, en dus niet enkel militaire vluchten verzorgen?

Kiest Defensie opnieuw voor een openbare aanbesteding, voor een offerteaanvraag of voor een onderhandelde procedure? Waarom?

Werd het lastenboek al voltooid? Zo ja, wanneer?

Aan welke behoeften moet de opvolger van de A330 volgens het lastenboek voldoen, onder meer op het vlak van minimumrange, minimumaantal vluchten en minimumcapaciteit?

Welke verschillende types toestellen komen op basis van het lastenboek nog in aanmerking als opvolger van de A330?

Zo nee, wanneer zal het lastenboek klaar zijn?

Welke personen zijn verantwoordelijk voor de opmaak van het lastenboek en welke expertise hebben zij op het vlak van luchtvervoer?

In 2009 kwam er heel wat kritiek op het toenmalige lastenboek en contract, ook in deze commissie. In de praktijk bleek bijvoorbeeld dat Belgische investeerders werden benadeeld of zelfs uitgesloten. Ook kwam Defensie uit bij een toestel dat gevlogen had voor een maatschappij die op de Europese zwarte lijst stond, wat volgens het lastenboek niet had mogen gebeuren. Zijn er maatregelen genomen om zo'n situatie dit keer te vermijden?

03.02 **Minister Pieter De Crem**: Mevrouw Grosemans, de opvolger van het toestel A330 zal eveneens deel uitmaken van de witte vloot en

03.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): Le contrat de leasing de l'Airbus A330 se termine à la fin de cette année. La procédure en vue d'un nouveau marché public aurait été lancée.

Hormis les vols militaires, le successeur de l'A330 sera-t-il également destiné au transport de personnalités? La Défense opte-t-elle pour une adjudication publique, un appel d'offres ou une procédure négociée? Un cahier des charges a-t-il déjà été rédigé? Quels sont les besoins que devra remplir le successeur de l'A330? Quels sont les différents types d'appareils susceptibles de lui succéder? Qui prépare le cahier des charges?

En 2009, les critiques n'avaient pas épargné le cahier des charges établi à l'époque. Les investisseurs belges avaient été lésés et la Défense a finalement opté pour un appareil qui avait volé pour une entreprise figurant sur la liste noire de l'Union européenne.

Des mesures ont-elle été prises pour éviter la répétition de ce scénario?

03.02 **Pieter De Crem**, ministre: Le successeur de l'A330 fera

op een gelijkaardige manier worden ingezet. De voorgestelde procedure is opnieuw de onderhandelingsprocedure met bekendmaking, gelet op de complexiteit en de aard van de opdracht. Die bekendmaking zal gebeuren op Europees niveau. Het dossier wordt op de Ministerraad van aanstaande vrijdag door mij voorgesteld. Het lastenboek wordt momenteel afgewerkt en is in overleg met de bevoegde technische en operationele diensten van de staf en de gebruikers overlegd.

Het lastenboek zal op geen enkele manier enige inschrijver benadelen. In overeenstemming met het principe van de gelijkheid zullen zowel de inschrijvers als het aangeboden materieel dienen te blijven voldoen aan dezelfde vereisten. Op het niveau van de selectie zullen de mogelijke inschrijvers worden getoetst aan dezelfde selectie- en uitsluitingscriteria. Voor die opdracht worden voldoende eisen vermeld, om te verzekeren dat zowel de gekozen maatschappij als het gekozen materieel en toestel voldoen aan het lastenboek.

U zult begrijpen dat ik in een nog op te starten en toe te wijzen dossier overheidsopdrachten niet verder kan uitweiden, teneinde de van toepassing zijnde wetgeving en reglementen niet te schenden.

également partie de la flotte blanche et sera affecté à des missions semblables. Nous optons à nouveau pour une solution à l'échelon européen, à savoir la procédure négociée avec publicité. Le dossier sera présenté au prochain Conseil des ministres. Le cahier des charges est en cours de finalisation et son élaboration a lieu en concertation avec les services techniques et opérationnels compétents.

Le cahier des charges ne lésera aucun soumissionnaire. Les exigences et critères de sélection et d'exclusion seront identiques pour tous. Nous mentionnerons suffisamment d'exigences pour ce marché pour que la compagnie et le matériel choisis puissent satisfaire au cahier des charges. Je ne puis donner davantage de détails concernant des marchés publics qui doivent encore être lancés et attribués, au risque d'enfreindre la législation et la réglementation en vigueur.

03.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, collega Theo Francken heeft daarnet al veelvuldig aangehaald dat Defensie jaar na jaar moet besparen. Daarom is het heel belangrijk dat wij verstandig omspringen met de middelen die wij hebben.

Ik denk dat wij heel goed moeten nadenken vooraleer een beslissing te nemen. Wij moeten precies weten wat nodig en efficiënt is.

Hebben wij opnieuw een soort van Belgische Air Force One nodig? Hebben wij een toestel nodig dat twee totaal uiteenlopende mogelijkheden biedt? Hebben wij militair vervoer nodig en tegelijkertijd de functie van VIP-vervoer?

Moeten wij ook meer dan een compagnie kunnen vervoeren? Wij moeten vermijden dat het toestel onderbenut wordt, zoals in het verleden gebeurd is. Dat is ook onverantwoord voor eenheden die alles bij elkaar moeten schrapen om rond te komen. Het vormt ook een probleem omdat de programma's en optionele schrijven worden uitgesteld of zelfs worden geschrapt, waardoor wij weer spelen met de veiligheid van onze militairen.

Ik denk dat wij deze keer echt rekening moeten houden met wat werkelijk nodig is. Wij moeten niet zomaar criteria opnemen in het lastenboek, waaraan een enorm prijskaartje zal hangen. Het huidige contract met de Hi Fly bedraagt 11,8 miljoen euro per jaar en dat is een gigantisch bedrag.

Daarom denk ik dat het heel belangrijk is dat wij inzage krijgen in het

03.03 Karolien Grosemans (N-VA): Il convient d'utiliser les moyens disponibles avec discernement au vu des économies que doit réaliser chaque année la Défense. Nous devons dès lors bien évaluer les besoins et distinguer l'option la plus efficace avant de prendre une décision. Avons-nous réellement besoin d'un avion pouvant être à la fois déployé pour des transports militaires et pour le transport de VIP? Devons-nous être en mesure de transporter davantage qu'une compagnie? Il est injustifiable que l'appareil en question ait été sous-utilisé dans le passé. Le contrat actuel porte sur un montant gigantesque puisqu'il s'agit de 11,8 millions d'euros par an. La commission de la Défense pourrait-elle également prendre connaissance du cahier des charges?

lastenboek. Wij zitten hier immers om parlementaire controle uit te voeren. Ik wil dus echt inzage vragen in dat lastenboek en volgens mij moet dat zelfs los kunnen van de commissie voor de Legeeraankopen, zodat het in deze commissie voor de Landsverdediging kan worden besproken.

03.04 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, ik wil nog zeggen dat dit een oplossing was voor een bijzonder problematisch gegeven, namelijk dat het toestel twee Airbusen A310 verving, die meer op de grond stonden dan dat zij vlogen. Het toestel heeft uitzonderlijk goed gefunctioneerd in de korte periode dat het kon worden ingezet. Het heeft de EATC- en de ANTARES-vluchten goed uitgevoerd. Nu komt er een einde aan het contract. Er komt een nieuw contract. Wij zullen de beste keuze maken.

03.04 **Pieter De Crem**, ministre: L'actuel A330 était en fait destiné à remplacer deux Airbus A310 qui étaient plus souvent au sol que dans les airs. Cet appareil a exceptionnellement bien fonctionné et a correctement effectué les vols EATC et ANTARES. À présent que le contrat touche à sa fin, nous opérerons le meilleur choix pour le nouveau contrat.

03.05 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de minister, ik ben gewoon bezorgd. De vorige keer werd het lastenboek niet opgesteld door de operatoren van de 15e Wing, die er pas heel laat bij betrokken werden. Ik ben ongerust dat dit nu weer het geval is, dat die mensen van niets weten, en dat de beslissing zal worden genomen door mensen die niet de expertise hebben om zo'n lastenboek op te stellen.

03.05 **Karolien Grosemans** (N-VA): La dernière fois, les opérateurs du 15e Wing n'ont été associés à la rédaction du cahier des charges que très tardivement. Je crains que, cette fois encore, une décision soit prise sans tenir compte de l'expertise de ces personnes.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

04 Question et interpellation jointes de

- **M. Christophe Lacroix** au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les ambitions de l'armée belge en matière d'imagerie satellitaire" (n° 16482)

- **Mme Karolien Grosemans** au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la participation au programme MUSIS" (n° 85)

04 Samengevoegde vraag en interpellatie van

- **de heer Christophe Lacroix** aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de ambities van het Belgische leger op het stuk van satellietbeeldverwerking" (nr. 16482)

- **mevrouw Karolien Grosemans** tot de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de deelname aan het MUSIS-programma" (nr. 85)

04.01 **Christophe Lacroix** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, suite à ma question en séance plénière, je reviens vers vous concernant les ambitions de l'armée belge en matière d'imagerie satellitaire.

En commission de la Défense, vous aviez indiqué que la participation belge au programme MUSIS/CSO mené par la France n'est inscrite que comme un "programme conditionnel" au projet de Plan d'investissements pour la Défense et la Sécurité (PIDS) 2013-2014 en cours de préparation. Et cela alors que ce programme avait été approuvé par le gouvernement en juillet 2012, et qu'il est essentiel tant d'un point de vue opérationnel, technologique qu'industriel en Belgique et en Union européenne.

Monsieur le ministre, j'aimerais vous poser les questions suivantes. Que penser de la participation conditionnelle de notre pays à ce

04.01 **Christophe Lacroix** (PS): Hoewel de regering in juli 2012 haar goedkeuring gaf voor de Belgische deelname aan het MUSIS/CSO-programma, is MUSIS/CSO slechts als een voorwaardelijk programma in het ontwerpplan Investeringen voor Defensie en Veiligheid (PIDV) 2013-2014 opgenomen.

Welke gevolgen zal die beslissing hebben voor de technologische capaciteit en de capaciteit met betrekking tot inlichtingengaring van de Belgische en de Europese

programme en termes de capacité technologique et de renseignement de la Défense belge et européenne alors que nos militaires sont présents sur plusieurs postes d'opérations à l'étranger cruciaux? Quelle est l'ambition de notre Défense nationale en matière d'imagerie satellitaire?

Notre non-participation n'est-elle pas un risque pour notre pays de rater le train européen devant nous donner accès à une nouvelle génération de satellites-espions et, plus largement, à des projets européens essentiels de recherche et développement?

Selon vous, la non-participation de la Défense belge à ce programme n'aurait que "peu d'impact direct" sur l'industrie spatiale belge. Que doit-on entendre par "peu d'impact"? Des sociétés belges sont-elles intéressées dans le cadre de ce dossier? Vous êtes-vous concerté avec votre collègue en charge de la Politique scientifique?

04.02 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, multinationale defensiesamenwerking is de weg naar de toekomst. U hebt zelf de voorbije jaren bergen werk verzet om dergelijke samenwerking met andere landen uit te diepen.

Een van de manieren om een samenwerking uit te diepen, is de gemeenschappelijke ontwikkeling en aanschaf van nieuwe platformen.

Vandaag zijn onze militairen verwickeld in buitenlandse conflictgebieden, waar de tegenstanders voornamelijk gebruikmaken van asymmetrische strategieën en tactieken. Zij proberen daarbij de zwaktes van de tegenstander zo goed mogelijk uit te buiten.

Heel belangrijk ter zake zijn de inlichtingendiensten. Zij zijn onze eerstelijnsverdediging om tijdig de eenheden op het terrein te waarschuwen.

In de aanbevelingen van de Rwandacommissie werd het belang van een goede inlichtingenvergaring, -analyse en -verstrekking nogmaals in de verf gezet.

Het MUSIS-dossier is voor de N-VA dan ook symbolisch. Het is niet alleen van enorm belang voor de toekomst van de militaire samenwerking, maar ook voor de veiligheid van onze militairen op het terrein.

Mijnheer de minister, al ettelijke jaren draait u rond de pot. Telkens de vraag wordt gesteld wanneer Defensie eindelijk haar intenties bekend zal maken, wordt gerefereerd aan een of andere werkgroep die nog moet samenkomen of aan een studie die nog moet worden afgerond. Kortom, eigenlijk worden alle politieke instrumenten uit de kast gehaald om toch maar geen kleur te moeten bekennen.

Het laatste slachtoffer van dergelijke houding was de heer Lacroix, die tijdens de plenaire vergadering van 7 maart 2013 heel terechte en concrete vragen stelde. Op zijn vragen antwoordde u echter nauwelijks.

Uit uw antwoord op mijn vorige vraag heb ik begrepen dat Defensie voorlopig niet verder in MUSIS-CSO investeert, maar het dossier zou

defensie? Wat is onze ambitie inzake satellietbeeldverwerking? Dreigen we niet uitgesloten te worden van een nieuwe generatie spionagesatellieten en groot-schalige Europese R&D-projecten? U verklaarde dat de impact op de Belgische ruimtevaartindustrie beperkt is; zijn er Belgische ondernemingen die toch geïnteresseerd zijn? Hebt u overlegd met uw collega van Wetenschapsbeleid?

04.02 Karolien Grosemans (N-VA): L'avenir réside dans la coopération multinationale en matière de défense. Le ministre œuvre depuis plusieurs années déjà à la coopération avec d'autres pays. Cette coopération peut par exemple consister dans le développement et l'acquisition en commun de nouvelles plateformes.

Nos militaires opèrent dans des zones de conflit étrangères où les opposants tentent de recourir à des stratégies et des tactiques asymétriques. Dès lors, il est primordial que les services de renseignements avertissent à temps les unités déployées de tout danger.

Le programme MUSIS est dès lors symbolique pour la N-VA. C'est un dossier d'une grande importance, non seulement pour l'avenir de la coopération militaire, mais également pour la sécurité de nos militaires. Cela fait plusieurs années déjà que le ministre fait tout pour éviter de prendre position sur ce dossier.

Je déduis de la réponse à ma question précédente que la Défense cessera provisoirement d'investir dans le programme MUSIS-CSO, mais qu'elle l'inscrirait comme programme conditionnel dans le plan d'investissement 2013-2014. Le ministre estime que

hernemen als voorwaardelijk programma in het voorstel van het plan Investerings voor Defensie en Veiligheid 2013-2014.

U stelt dat de vijftig miljoen euro die BELSPO ondertussen al in het MUSIS-programma heeft geïnvesteerd, voldoende is om de operationele behoeften van Defensie te dekken. Met andere woorden, er is geen vuiltje aan de lucht. Defensie moet allesbehalve nu al beslissen.

U hebt bovendien verklaard dat het al dan niet deelnemen van Defensie aan het programma weinig directe impact op onze ruimte-industrie heeft. Een volledig zinvolle deelname houdt echter ook een eigen ontvangstcapaciteit in. Laat nu vooral bedoelde ontvangstcapaciteit voor jaren garantie op industriële activiteiten bieden.

Indien Belgische ondernemingen deze capaciteit mee kunnen uitbouwen, zullen zij ook jarenlang voor het onderhoud en de updates blijven instaan.

Het verlies van de eigen ontvangstcapaciteit heeft ook grote gevolgen voor onze strategische observatie- en beeldinlichtingencapaciteit.

Als de ADIV alleen satellietbeelden kan bekomen via de partnerlanden, maakt het ons volledig afhankelijk van wat die landen met ons willen delen. Hun interessegebieden zijn ook niet noodzakelijk hetzelfde.

Commerciële satellietbeelden vormen het enige alternatief, maar er zijn ook nadelen aan verbonden. Privéleveranciers bieden namelijk hoofdzakelijk gedateerde beelden. Als koper heeft men ook geen controle over de echtheid noch over de resolutie van die archiefbeelden.

Uw vorige stafchef, generaal Delcour, onderschreef in het verleden de noodzaak om aan dit programma deel te nemen. Uzelf leek dit ook te doen toen u op 28 januari 2012 in *Le Soir* zei dat u wilde deelnemen aan het MUSIS-programma, maar u wilde eerst het begrotingsconclaaf afwachten.

Dit doet mij vermoeden dat niet zozeer de operationele noodzaak maar wel de financiële ademnood de stempel op dit dossier drukt.

Mijnheer de minister, ik heb hierover een aantal concrete vragen.

Wat is of was de officiële deadline die Frankrijk had bepaald? Hebt u Frankrijk al op de hoogte gebracht van de huidige positie van Defensie inzake het CSO-programma, al dan niet officieel? Zo ja, wat was de reactie? Zo neen, lijden wij geen gezichtsverlies door niet of laattijdig te reageren

Wat zijn de precieze operationele gevolgen voor de niet-deelname aan MUSIS?

Kunt u de interne studie van Defensie die als doel had het niveau van deelname te onderzoeken ter inzage voorleggen aan het Parlement?

Indien Defensie geen nood heeft aan de 5 % van de CSO-capaciteit,

les 50 millions d'euros investis entre-temps par BELSPO dans le programme MUSIS suffisent à couvrir les besoins opérationnels de la Défense. Il n'y a donc pas encore lieu, selon lui, de prendre une décision en la matière.

Selon le ministre, le fait que la Défense participe ou non au programme a peu d'incidence directe sur notre industrie spatiale. Notre participation ne sera toutefois pertinente que si nous disposons d'une capacité de réception propre qui garantirait l'activité industrielle pendant plusieurs années.

La perte de capacité de réception propre a également d'importantes répercussions sur notre capacité stratégique d'information par l'observation et l'image.

Le général Delcourt et le ministre lui-même ont affirmé par le passé leur volonté de participer au programme. Je crains dès lors que les raisons de ne pas le faire soient d'ordre budgétaire.

Quelle était pour la France la date limite officielle? Le ministre a-t-il déjà informé la France de notre position? Quelles sont exactement les conséquences sur le plan opérationnel de notre non-participation au programme MUSIS? Le ministre peut-il fournir au Parlement l'étude interne de la Défense sur cette participation?

Si la Défense n'a pas besoin des 5 % de la capacité CSO, quels sont ses besoins réels en la matière. Que pense le ministre de la Politique scientifique des projets de la Défense?

A-t-on déjà envisagé la possibilité d'associer d'autres petits pays qui ne participent pas encore au programme MUSIS au système de satellites CSO afin d'alléger notre charge financière?

aan hoeveel procent heeft men dan wel nood?

Hebt u uw collega van Wetenschapsbeleid op de hoogte gebracht van de huidige plannen van Defensie? Wat was zijn reactie?

Werd de mogelijkheid onderzocht om andere kleine landen die nog niet bij MUSIS zijn betrokken zoals Nederland via ons land te laten instappen in het CSO-satellietsysteem om op die manier onze financiële last te verlichten? Zo ja, kunt u een stand van zaken geven? Zo nee, waarom niet?

04.03 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer Lacroix, mevrouw Grosemans, ik dank u voor uw vraag en interpellatie. Ik zal de antwoorden op de vraag en de interpellatie combineren. De tekst van de interpellatie was natuurlijk wel iets langer dan...

04.03 **Pieter De Crem**, ministre: Cette interpellation dépassait le cadre de la demande d'interpellation qui m'avait été adressée initialement.

De **voorzitter**: Dat mag, mijnheer de minister.

04.04 Minister **Pieter De Crem**: ... dan hetgeen ik als interpellatieverzoek heb gekregen.

04.04 Minister **Pieter De Crem**:

Mesdames, messieurs, l'ambition de la Défense est de garder une capacité d'imagerie satellitaire pour produire des renseignements MINT (*Imaginery Intelligence*). Cet objectif peut être atteint par le programme MUSIS ou au travers des moyens dont disposent nos alliés de l'OTAN et les partenaires européens, voire même par la voie commerciale.

Landsverdediging heeft de ambitie om via MUSIS, de NAVO, Europa of een commerciële aanbieder een capaciteit op het stuk van satellietbeeldverwerking voor inlichtingendoelinden te behouden. Satellietbeelden zijn slechts één van de middelen om informatie in te zamelen. Al die middelen samen zorgen voor de veiligheid van de militairen die aan een operatie deelnemen. Die veiligheid wordt niet bedreigd door de voorwaardelijke deelname België aan het MUSIS-programma.

L'imagerie satellitaire ne constitue qu'un des moyens de collecte d'informations. C'est l'ensemble des moyens de collecte d'informations qui assure la sécurité des militaires déployés en opération. Cette sécurité n'est pas remise en cause par la participation conditionnelle de la Belgique au programme MUSIS.

De MINT-capaciteit voldoet actueel aan de verwachtingen en draagt bij aan de inlichtingensteun die van de ADIV wordt gevraagd ter ondersteuning van de wettelijke opdrachten van de ADIV en de militaire operaties.

La capacité MINT répond actuellement à toutes les attentes et contribue à la collecte des renseignements qui doivent être fournis par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité de l'armée (le SGRS) en appui aux opérations militaires. Le maintien de la capacité MINT requiert d'importants investissements et frais de fonctionnement et la question se pose de savoir s'il n'existe pas d'alternatives meilleur marché.

Aan het behouden van de MINT-capaciteit hangt een belangrijk prijskaartje qua investeringen en functioneringskosten vast. De vraag is of de meerwaarde die de MINT kan genereren in de toekomst nog in verhouding zal staan tot de kosten. De vraag die men zich in de toekomst zal dienen te stellen is of men via andere en veel goedkopere wegen ook aan de MINT-behoefte kan voldoen.

De ADIV wenst in de toekomst verder te investeren in OSINT, Open Source Intelligence, en HUMINT, Human Intelligence, omdat deze collectiemiddelen met een relatief beperkte investering een substantiële meerwaarde kunnen genereren. Ook de cybercapaciteit van de ADIV verdient in de toekomst alle aandacht en zal verder moeten worden uitgebouwd. Dit zal eveneens de nodige investeringen vergen.

Le SGR souhaite continuer à investir dans l'OSINT (*Open Source Intelligence*) et l'HUMINT (*Human Intelligence*), qui ne demandent que peu

De actuele capaciteit van de SIGINT, de Signal Intelligence, dient dan ook op peil te worden gehouden aangezien het een belangrijk collectiemiddel is in het raam van terrorisme en extremisme.

d'investissements et peuvent offrir une importante plus-value. Il convient également d'investir dans le développement de la cybercapacité du SGR.

Quant à la SIGINT (*Signal Intelligence*), son niveau de capacité actuel doit également être maintenu dans le cadre de la lutte contre le terrorisme et l'extrémisme.

En outre, la participation conditionnelle au programme MUSIS n'a qu'un impact limité sur l'industrie spatiale belge. En effet, la majeure partie du *return* vers l'industrie en ce qui concerne les segments *space* est déjà livrée et représente au minimum 80 % des 50 millions d'euros investis par le SPP Politique scientifique qui suit le dossier MUSIS dans un esprit de concertation. En fonction de l'éventuelle participation belge au segment SOL utilisateur, un retour supplémentaire pourrait encore s'ajouter.

De voorwaardelijke deelname aan het MUSIS-programma heeft bovendien slechts een beperkte impact op de Belgische ruimte-industrie. De belangrijkste *return* van de *space segment* werd immers al gerealiseerd en is goed voor minstens 80 procent van de 50 miljoen euro die door de POD Wetenschapsbeleid werden geïnvesteerd. Indien België eveneens zou deelnemen aan de *user ground segment* kan nog een bijkomende *return* worden verwacht.

U hebt gemerkt dat de vragen en de interpellatie van vandaag gaan over een dossier met zeer veel technische elementen. Indien u bijkomende technische informatie wenst, stel ik voor dat u uw gedetailleerde vragen schriftelijk stelt. Ik zal u zeer graag de informatie bezorgen.

Étant donné la nature technique de ce dossier, je propose que de nombreuses questions soient transformées en question écrites.

04.05 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le ministre, vous me rassurez sur un point en affirmant que la sécurité de nos troupes sur des terrains dangereux n'est actuellement pas remise en cause par la participation, au conditionnel, au programme MUSIS.

04.05 Christophe Lacroix (PS): De veiligheid van onze manschappen zal dus niet in gevaar komen door de voorwaardelijke deelname aan het MUSIS-programma. Dat stelt mij gerust.

Néanmoins, deux volets de ma question sont restés sans réponse, à savoir quelles sont les ambitions du département de la Défense en matière d'imagerie satellitaire. J'ai l'impression – ce n'est pas un reproche – que nous sommes dans la gestion mais pas dans la prospective. Sans doute les renseignements que vous proposez de nous fournir dans les prochains jours nous permettront-ils de constater qu'il y a une vision stratégique et prospective en matière d'imagerie satellitaire.

U hebt niet geantwoord op mijn vraag over de ambities van ons leger op het stuk van satellietbeeldverwerking, maar aan de hand van de inlichtingen die u ons zal bezorgen, zullen wij wellicht wel kunnen vaststellen dat er ter zake sprake is van een visie, zowel op strategisch vlak als toekomstgericht.

Je n'ai pas obtenu de réponse non plus quant au fait de ne pas participer ou de participer de manière conditionnelle. Ne serait-ce pas un risque de rater le train européen devant nous donner accès à une nouvelle génération de satellites espions et plus largement à des projets européens cruciaux de recherche et de développement? En effet, en matière de défense européenne, les services de renseignement et de sécurité européens doivent être également optimisés si nous voulons être un acteur autonome, aux côtés de nos alliés, qu'il s'agisse de l'OTAN ou des États-Unis.

Ik heb evenmin een antwoord gekregen op mijn vraag over het niet deelnemen of deelnemen onder bepaalde voorwaarden.

Lopen wij daarmee niet het risico naast de nieuwe generatie spionagesatellieten en belangrijke Europese onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten te grijpen?

04.06 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, u stelt mij helemaal niet gerust. U zegt dat de capaciteit die we nu hebben aan onze verwachtingen voldoet en dat de veiligheid van de militairen niet in het gedrang zal komen. U haalt hier de OSINT en de HUMINT-capaciteit aan. Mijnheer de minister, OSINT dat is kranten lezen en het internet bestuderen. HUMINT gaat over contactpersonen. Zo krijgen we geen overzicht van een situatie en kunnen we niet bepalen hoe het met de situatie ter plaatse is gesteld. Instappen in het MUSIS-programma is wel nodig, dit al ten eerste. U heeft dat trouwens in het verleden zelf gezegd.

Ik heb er alle begrip voor dat u niet kunt antwoorden op mijn detailvragen. Ik zal ze dan ook indienen als schriftelijke vragen. Wel is er de concrete vraag of wij al contact hebben gehad met Frankrijk. Wacht onze internationale partner nog altijd op antwoord? Waarom blijft de regering besluiteloos? Er is een regering, dus daar kan het excuus niet liggen. Hoe staat het dus met dat contact met Frankrijk?

Verder lijkt het mij interessant om de interne studie eens te bekijken. Heeft u of wellicht ook de voormalige CHOD te vroeg in de kaarten laten kijken? Moet die studie een verantwoording zijn voor de pijnlijke beslissing die nu wordt genomen omwille van financiële ademnood?

Afgaande op vragen van zowel collega Lacroix van de PS als van senator Tilmans van de MR meen ik toch te begrijpen dat wij hier op dezelfde lijn zitten.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Samengevoegde vragen van

- de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het dossier *welfare benefits* voor militairen" (nr. 16507)
- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het dossier *benefits*" (nr. 17164)

05 Questions jointes de

- M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le dossier des avantages sociaux au profit des militaires" (n° 16507)
- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le dossier *benefits*" (n° 17164)

05.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, ik heb een vraag ingediend over het dossier van de "*welfare benefits*" voor militairen. Uit de informatie die ik vandaag heb, blijkt dat het dossier in januari 2012 geopend werd, in overleg tussen u en de syndicale organisaties. Zij hebben daar gesteld dat *welfare benefits* voor hen belangrijk zijn en zij hebben voorgesteld om die uit te werken. Er werden stappen ondernomen, onder andere door uw kabinet en de CDSCA.

De CDSCA zou in november 2012 het dossier terugbezorgd hebben aan de diensten van uw kabinet. Op 5 maart is er dan een overleg

04.06 Karolien Grosemans (N-VA): Dans le cadre d'OSINT il s'agit de la lecture de journaux et de recherches effectuées sur internet tandis qu'HUMINT fonctionne avec des personnes de contact. Ces méthodes de travail ne nous permettent pas d'appréhender correctement la situation sur place. Il nous faut donc participer au programme MUSIS, comme l'a d'ailleurs déjà indiqué le ministre par le passé.

Je poserai par écrit mes questions plus détaillées. Mais qu'en est-il des contacts avec la France?

Il me paraît par ailleurs intéressant de se pencher de plus près sur l'étude interne.

05.01 David Geerts (sp.a): La Défense doit vouloir être un employeur intéressant pour son personnel. Le dossier des *welfare benefits* est important aux yeux de l'organisation syndicale.

Ce dossier pourra-t-il être clôturé à bref délai?

geweest tussen het beheerscomité van de CDSCA en de vakbonden. Men stelde dat het dossier nog steeds op uw kabinet lag, vandaar mijn vraag. Ik meen dat het belangrijk is dat Defensie een interessante werkgever is voor haar personeelsleden. Waar bevindt het dossier zich nu? Kan het op korte termijn afgerond worden?

05.02 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, vorig jaar werd op verzoek van de vakbonden een dossier "*welfare benefits*" opgestart, maar dat blijkt sindsdien aan te slepen. Het personeel van Defensie beschikt nog niet over een pakket aan voordelen, zoals dat voor het personeel van de politie, het spoorwegpersoneel of de federale ambtenaren het geval is.

Mijn vragen daarover zijn de volgende.

Heeft het personeel van Defensie momenteel al recht op bepaalde voordelen op het vlak van *welfare*? Zo ja, om welke voordelen gaat het precies? Wat zijn de belangrijkste vragen van de vakbonden in het dossier "*benefits*"? Wat houdt dat dossier in? Gaat het om concrete voorstellen of om een studie? Van welke voordelen is er sprake? Wanneer verwacht u dat het dossier kan worden afgerond? Wat is de volgende stap? Kan er meteen een beslissing volgen of zal er eerst opnieuw overleg met de vakbonden moeten plaatsvinden?

05.03 Minister Pieter De Crem: Collega's, het personeel van Defensie kan reeds een aantal *benefits* en *welfare*-initiatieven genieten, zoals bedrijfsrestaurants en cafetaria's, met redelijke prijzen voor de maaltijden en consumpties, gratis medische zorg, een gratis hospitalisatieverzekering en 50 % korting voor het gezin van de personeelsleden voor die diensten.

Daarnaast organiseert de Centrale Dienst voor de Sociale en Culturele Actie, de CDSCA, groepsreizen en kunnen personeelsleden een korting van 5 % verkrijgen op de officiële prijzen van de touroperators voor privéreizen. Zij genieten eveneens een grote sociale bijstand, via de sociale dienst van de CDSCA.

Na het gesprek met de vakorganisaties, die een actualisatie van het dossier "*benefits*" vroegen, heb ik inderdaad de CDSCA verzocht om dat opnieuw op te nemen. In december 2012 heeft de CDSCA een dossier bezorgd waarin een aantal voorstellen werd geformuleerd, teneinde *benefits* ten gunste van het personeel van Defensie te realiseren. Na het inwinnen van bijkomende informatie werd op 27 maart aan de CDSCA gevraagd om de nodige onderhandelingen op te starten. Het voorlopige resultaat van die onderhandelingen, met alle juridische en budgettaire aspecten, dient mij te worden voorgelegd. Ik ben in verwachting van dat resultaat.

05.02 Karolien Grosemans (N-VA): Le dossier *welfare benefits* a été ouvert l'an dernier à la demande des syndicats mais il semble piétiner depuis.

Le personnel de la Défense n'a-t-il actuellement pas droit à certains avantages en matière de *welfare*? Quelles sont les demandes principales des syndicats? Quand ce dossier pourra-t-il être clôturé? Une concertation doit-elle encore être menée préalablement avec les syndicats?

05.03 Pieter De Crem, ministre: Il existe déjà certaines initiatives en faveur du personnel de la Défense, comme des restaurants d'entreprise et des cafétérias pratiquant des prix raisonnables pour les repas et les consommations, les soins médicaux gratuits, une assurance hospitalisation gratuite et une ristourne de 50 % sur ces services pour la famille des membres du personnel.

L'Office Central d'Action Sociale et Culturelle (OCASC) organise par ailleurs des voyages en groupe et les membres du personnel bénéficient d'une réduction de 5 % sur les prix officiels des tours opérateurs pour leurs voyages privés. Ils bénéficient également d'une large assistance sociale par le biais du service social de l'OCASC..

En décembre 2012, l'OCASC a fourni un dossier comportant un certain nombre de propositions. Après plus ample information, il a été demandé à l'OCASC le 27 mars 2013 d'entamer les négociations dont les résultats provisoires doivent m'être

communiqués sous tous leurs aspects juridiques et budgétaires. J'attends ces résultats.

05.04 David Geerts (sp.a): Ik noteer dat er op 27 maart een actie is ondernomen in het dossier. Ik neem aan dat de syndicale organisaties nu hun rol ten volle moeten spelen.

05.05 Karolien Grosemans (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Er wordt door de financiële crisis bespaard op het budget van Defensie, waardoor er weinig financiële ruimte is. Ik meen dan ook dat het een mooi alternatief zou zijn om de job van militair interessanter en aantrekkelijker te maken. Ik hoop dat ter zake snel vorderingen worden gemaakt.

05.05 Karolien Grosemans (N-VA): La marge de manoeuvre financière est étroite, mais il peut s'agir d'une bonne solution pour renforcer l'attrait de la carrière de militaire.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

06 Questions jointes de

- **Mme Thérèse Snoy et d'Oppuers au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "une fuite de carburant liquide au départ d'un pipeline de l'OTAN à Wavre" (n° 16586)**

- **M. Luk Van Biesen au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les travaux d'assainissement à Wavre" (n° 16612)**

06 Samengevoegde vragen van

- **mevrouw Thérèse Snoy et d'Oppuers aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het lekken van vloeibare brandstof uit een NAVO-pijplijn te Waver" (nr. 16586)**

- **de heer Luk Van Biesen aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de saneringswerken te Waver" (nr. 16612)**

06.01 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen): Monsieur le président, monsieur le ministre, ma question date du 11 mars et fait référence à un article du journal *De Morgen* relatif à une fuite de carburant liquide au départ d'un pipeline de l'OTAN à Wavre.

06.01 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen): In een artikel in *De Morgen* is sprake van een lek in een NAVO-pijplijn te Waver, waaruit vloeibare brandstof is weggesijpeld.

D'après mes informations, c'est une vieille histoire puisque cette fuite a été découverte en 2006 lors des travaux sur le zoning de Wavre Nord. Elle a occasionné une pollution de la nappe en profondeur: elle s'étendrait sur deux hectares à 42 mètres de profondeur, un vrai lac souterrain! Il a fallu déterminer quelle serait la meilleure technique de dépollution au vu de la spécificité de la situation. Des tests pilotes ont été menés pour vérifier que la technique employée serait efficace.

De weggelekte brandstof heeft volgens mijn informatie voor grondwaterverontreiniging gezorgd. Er werden testen uitgevoerd om zeker te zijn dat de gekozen depollutietechniek doeltreffend is. Op 28 september 2012 werd er een saneringsplan ondertekend voor een bedrag van 10 miljoen euro ten laste van Defensie.

Le dossier est suivi depuis longtemps par l'administration de la Région wallonne avec le soutien technique de l'ISSeP. Un plan de réhabilitation a été signé le 28 septembre 2012 pour un budget de dix millions d'euros à charge de la Défense. Or ce budget n'a été libéré par le gouvernement fédéral que le 1er mars 2013.

Waarom heeft de federale regering die middelen pas op 1 maart uitgetrokken? Hebt u maatregelen genomen om in de toekomst dergelijke problemen te vermijden?

Monsieur le ministre, pourquoi ce budget n'a-t-il été libéré qu'en ce début mars et pas en 2012? Il est déplorable que la pollution ait pénétré si profondément dans le sol et soit donc difficile à maîtriser et à réparer à ce stade. Avez-vous pris des mesures pour que ce genre d'accident soit évité à l'avenir ou, en tout cas, puisse être maîtrisé plus rapidement?

06.02 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de vraag gaat over de werken die dienen uitgevoerd te worden om de vervuiling door een lekkende pijpleiding van de NAVO,

06.02 Luk Van Biesen (Open Vld): Une fuite de carburant au départ d'un pipeline de l'OTAN est

aangelegd ter bevoorrading van de West-Europese militaire basis tijdens de Koude Oorlog, weg te werken. Dat is iets wat nu al een aantal jaren vastgesteld is maar de sanering kan nu pas van start gaan. Men spreekt over een prijskaartje van 10,2 miljoen euro. Men is nochtans al ongeveer zes jaar op de hoogte van deze problematiek. Intussen is er volgens de gegevens in ons bezit al een oppervlakte van ongeveer 2 hectare vervuild over een breedte van 30 meter en een diepte van 42 meter.

Kunt u ons informeren over de specifieke acties die nu ondernomen worden om deze saneringswerken effectief te starten? Kunnen er zich problemen voordoen met het drinkwater? Het probleem situeert zich net aan de taalgrens, bij Waver en Huldenberg. Daar werden de vaststellingen gedaan. Zijn er problemen voor de inwoners van de buurt inzake het drinkwater? Hoelang zullen de saneringswerken duren? Kan de volledige vervuiling worden weggewerkt? Met andere woorden, kan de bodem volledig worden afgegraven, 42 meter diep over een breedte van 30 meter? Dat is immers een groot volume. Hoe zullen de werkzaamheden gebeuren?

Ik heb nog een meer algemene vraag. Hoe komt het dat deze vervuiling expliciet op het conto van uw departement komt, terwijl de Gewesten de verantwoordelijkheid dragen inzake milieuvervuiling? De pijpleiding was wel van de NAVO maar de vervuiling werd vastgesteld in het Waals Gewest. Blijkbaar heeft de discussie lang geduurd, van 2006 tot 2012. Waarom is uiteindelijk het verdict gevallen dat alweer de federale Staat en het departement van Landsverdediging de kosten van de sanering moeten betalen?

06.03 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, chers collègues, la gestion quotidienne du réseau Centre-Europe des pipelines en Belgique a été confiée à la Belgian Pipeline Organisation. Il s'agit d'un organisme militaire belge qui fait partie du Central Europe Pipeline System Program et qui dispose des moyens nécessaires pour assurer le fonctionnement correct du réseau. Ce réseau est à présent contrôlé par des systèmes modernes et sophistiqués de détection.

Entre la découverte de la pollution à Wavre en 2005 et l'approbation du plan de réhabilitation par la Région wallonne fin septembre 2012, des mesures conservatoires ont été proposées par un expert agréé indépendant et mises en place par la Défense en 2008, 2009 et 2011. Ces mesures ont pour but d'éviter un déplacement et une extension de la pollution et de limiter ainsi l'impact environnemental et les éventuels risques pour la santé publique.

Les budgets pour l'exécution du plan de réhabilitation étaient prévus et programmés au sein de mon département en 2012. À plusieurs reprises, fin 2012, il a été tenté de mettre ce point à l'agenda du Conseil des ministres. Ce dossier n'a cependant pu être traité à ce moment-là en raison des mesures prises dans le cadre de la discipline budgétaire.

à l'origine, depuis plusieurs années, d'une pollution du sol atteignant une profondeur de 42 mètres sur une superficie de 2 hectares. Alors que cette fuite est connue depuis six ans, les travaux d'assainissement ne sont entamés qu'aujourd'hui.

Comment ces travaux d'assainissement démarreront-ils? Les riverains risquent-ils d'être confrontés à un problème d'eau potable? Le sol peut-il être entièrement enlevé sur une largeur de 30 m et une profondeur de 42 de mètres? De quelle manière procédera-t-on?

Pourquoi les coûts de ces travaux sont-ils pris en charge par la Défense? La pollution de l'environnement ne ressortit-elle pas aux Régions? La pollution qui nous occupe a été constatée en Région wallonne.

06.03 Minister Pieter De Crem: De Belgian Pipeline Organisation, een Belgische militaire organisatie die deel uitmaakt van het Central European Pipeline System Programme (CEPSP), beheert het netwerk en beschikt over voldoende middelen.

In de periode tussen de ontdekking van de bodemverontreiniging in Waver in 2005 en de goedkeuring van het saneringsplan van het Waalse Gewest eind september 2012 heeft Defensie de door een onafhankelijke expert voorgestelde bewarende maatregelen genomen om te voorkomen dat de verontreiniging zich zou verplaatsen en verspreiden.

De middelen voor de uitvoering van het saneringsplan werden in 2012 uitgetrokken, maar door de maatregelen inzake begrotingsdiscipline kon het dossier niet op de agenda van de ministerraad gezet worden.

Collega Van Biesen, op 1 maart laatstleden heeft de Ministerraad mij de toelating gegeven om een contract te sluiten voor de saneringswerken, waardoor Landsverdediging de wettelijke verplichtingen die opgelegd zijn door het Waals Gewest kan respecteren, met name het starten van de saneringswerken. Met de techniek die door de erkende bodemdeskundige werd gekozen, moeten de saneerwaarden na zes jaar saneren worden bereikt. Het contract zal dus een resultaatsverbintenis van de contractant inhouden, zowel wat de termijn betreft als wat de te behalen resultaten betreft. Indien de sanering langer duurt dan zes jaar, zullen de extra exploitatiekosten ten laste zijn van de contractant. Een significant gedeelte van de saneringskosten zal pas worden betaald wanneer het beoogde resultaat werd bereikt.

De voorafgaande onderzoeken hebben aangetoond dat er geen gevaar is voor de kwaliteit van het drinkwater. De grondwaterlaag waarop de drijfslag van de olie zich bevindt en de waterwinninglaag worden immers gescheiden door een ondoordringbare kleilaag. Bijkomende specifieke peilbuizen werden geplaatst rond de drijfslag, en controleren de kwaliteit van het drinkwater gedurende de saneringswerken.

Le Conseil des ministres ayant marqué son accord, le 1er mars 2013, sur la conclusion d'un contrat relatif aux travaux d'assainissement, ceux-ci peuvent à présent démarrer. La technique choisie par un expert agréé devrait permettre l'assainissement des sols concernés d'ici à six ans. Le contrat comporte une obligation de résultat en ce qui concerne tant le délai que les résultats à obtenir. Si l'assainissement devait se prolonger au-delà du délai prévu, les coûts supplémentaires tomberaient à charge du contractant. Une part importante des frais d'assainissement ne sera versée que lorsque le résultat visé aura été obtenu.

Des études ont montré l'absence de tout risque s'agissant de l'eau potable. La couche d'eau souterraine touchée par la nappe flottante de carburant et la couche de captation des eaux potables sont hermétiquement séparées par une couche d'argile. La qualité de l'eau potable sera contrôlée pendant la durée des travaux d'assainissement.

06.04 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, je vous remercie pour ces informations.

Je suis ravie d'apprendre l'existence de mesures provisoires empêchant l'étalement de la pollution. J'espère que ce genre d'événement ne se reproduira pas, grâce au système d'alerte en cas de fuite dont vous avez parlé au début de votre réponse. Une telle situation est effrayante et entraîne un coût exorbitant pour la Défense.

06.05 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer de minister, ik dank u voor de geleverde inspanningen en de voorlopige maatregelen. Het is natuurlijk betreurenswaardig dat het in ons land, dat zoveel expertise, kennis en intelligentie heeft, zeven jaar duurt alvorens men kan overgaan tot de sanering van een vervuild gebied. De federalisering is mooi, maar wat de Gewesten doen, is blijkbaar ook niet altijd goed. Wij staan volledig achter de overheveling van de milieubevoegdheid naar de Gewesten, maar dat betekent wel dat ieder Gewest zijn verantwoordelijkheid moet nemen. In dit geval had het Waals Gewest wat sneller mogen reageren. Zeven jaar vervuiling laten plaatsvinden, daarop kan niemand fier zijn.

06.04 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen): Ik ben blij te horen dat de voorlopige maatregelen ervoor zorgen dat de verontreiniging zich niet kan verspreiden. Ik hoop dat een dergelijk incident zich in de toekomst niet meer zal voordoen dankzij het lekdetectiesysteem waarvan u gewag maakte.

06.05 Luk Van Biesen (Open Vld): Je déplore que dans un pays qui dispose d'une telle expertise il ait fallu attendre sept ans avant que les travaux d'assainissement puissent démarrer. Nous sommes entièrement favorables au transfert des compétences en matière d'environnement aux Régions mais il appartient dans ce cas à ces dernières de prendre leurs responsabilités. En l'occurrence, la Région wallonne aurait dû réagir

plus rapidement.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 **Samengevoegde vragen van**

- de heer Wouter De Vriendt aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Franse vraag naar Belgische militairen voor de EUTM in Mali" (nr. 16588)
- de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Franse vraag om 30 extra militairen voor de trainingsmissie in Mali" (nr. 16603)
- de heer Wouter De Vriendt aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "vijftig extra militairen voor Mali" (nr. 16669)

07 **Questions jointes de**

- M. Wouter De Vriendt au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la demande de la France d'affecter des militaires belges à l'EUTM au Mali" (n° 16588)
- M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la demande de la France d'affecter 30 militaires supplémentaires à la mission d'entraînement au Mali" (n° 16603)
- M. Wouter De Vriendt au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'envoi de 50 militaires supplémentaires au Mali" (n° 16669)

07.01 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de minister, de Europese trainingsmissie in Mali, die vanaf april het Malinese leger moet helpen reorganiseren en opleiden, is nog op zoek naar 80 tot 90 militairen voor de bescherming van haar medewerkers. Is dat inderdaad gepland voor april? Kunt u daar wat toelichting bij geven?

Laurent Fabius, de blijkbaar zeer welstellende Franse minister van Buitenlandse Zaken, heeft Didier Reynders op maandag 11 maart formeel om 30 extra Belgische militairen gevraagd. Ons land levert aan de Franse militaire operatie Serval nu reeds twee C-130-transportvliegtuigen. Blijkbaar is er daarvan één terug. Wij zullen misschien komende donderdag daarop meer zicht kunnen krijgen in de bijzondere commissie belast met de opvolging van de buitenlandse missies. Ik heb in Melsbroek iemand gesproken die net terug was uit Afrika met een van die C-130's. Ik denk dat die zich in Abidjan bevond. Voorts leveren wij twee Agusta's voor medische evacuaties en 75 begeleidende militairen.

Mijnheer de minister, kunt u meer uitleg geven bij het verzoek van de Franse minister van Buitenlandse Zaken? Zal de regering tegemoetkomen aan de vraag? Zo ja, welke eenheid zal die 30 extra manschappen dan leveren en hoe lang zullen die actief zijn in Mali? Hoeveel zal de extra tegemoetkoming kosten? Aan welke voorwaarden moet er volgens u voldaan worden, vooraleer er wordt besloten om extra militairen op de grond in te zetten in Mali?

07.02 **Minister Pieter De Crem:** Ik heb omtrent dit onderwerp reeds een aantal antwoorden gegeven en ik zal die nog eens even samenvatten.

Op 11 maart heeft de Franse minister van Buitenlandse Zaken Laurent Fabius aan onze Belgische minister van Buitenlandse Zaken de vraag gesteld om de modaliteiten te onderzoeken volgens dewelke een peloton van Belgische militairen zou kunnen bijdragen aan de Europese trainingsopdracht in Mali ter bescherming van de instructeurs.

07.01 **Theo Francken** (N-VA): La mission européenne visant à appuyer la réorganisation et la formation de l'armée malienne nécessite encore 80 à 90 militaires pour assurer la protection de ses collaborateurs. Le 11 mars, le ministre français des affaires étrangères, M. Fabius, a demandé à notre pays de fournir 30 militaires supplémentaires. La Belgique met déjà deux avions de transport C-130 - dont un serait déjà revenu - ainsi que deux Agusta pour l'évacuation médicale et 75 militaires d'accompagnement à la disposition de cette mission.

Le gouvernement répondra-t-il à cette demande? Quelle unité devrait dans ce cas fournir des hommes? Quelle serait la durée de leur engagement au Mali? Quel serait le coût de ce déploiement? À quelles conditions sera subordonné l'envoi de ces militaires supplémentaires?

07.02 **Pieter De Crem, ministre:** À la suite de la demande introduite par le ministre français des affaires étrangères auprès de son homologue belge, le cabinet restreint a décidé le 13 mars 2013 de déployer environ 50 militaires dans le cadre de la mission européenne d'entraînement. Ces militaires seront affectés à la

Aangezien Defensie over de gevraagde capaciteit beschikt, heeft het kernkabinet van 13 maart beslist om in het kader van de Europese trainingsmissie ongeveer 50 militairen te ontplooiën, die ingezet zullen worden voor de bescherming van het personeel, de omkadering en logistieke steun.

De capaciteit zal vanaf eind juni-begin juli 2013 ter beschikking kunnen worden gesteld, en dat voor de duur van vier maanden.

De totale kosten van de bijdrage worden op dit moment op 51 miljoen euro bruto en 2,14 miljoen euro netto geraamd.

Voor een dergelijke operatie werkt men met een organiek peloton of organieke pelotons. Voor België betekent het dat men spreekt over een beschermingspeloton van ongeveer 40 militairen ondersteund door het nodige logistieke personeel.

Om die bijdrage voor te bereiden en de juiste inzetvoorwaarden te toetsen aan de realiteit van de trainingskampen zal een fact-findingmissie worden uitgestuurd.

Er zijn op het ogenblik geen aanduidingen dat er versterkingen nodig zijn. (...)

Toch blijven er heel wat vragen over de haalbaarheid. Een eventueel uitstel zou echter niet de twee weken mogen overschrijden.

(...)

De vermoedens van mensenrechtenschendingen, zowel ten aanzien van de islamisten als van de Malinese troepen, moeten worden onderzocht. De schuldigen moeten worden geïdentificeerd, gearresteerd en berecht. (...)

Volgende week maandag en dinsdag vindt er een Europese top van de ministers van Defensie plaats en het EUTM-dossier zal daar ook worden behandeld.

Mijn microfoon stond niet aan.

07.03 Theo Francken (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Voor alle duidelijkheid heb ik nog twee vragen. Het betreft blijkbaar een veertigtal manschappen. Van welke basis zullen die komen? Is dat al beslist?

07.04 Minister Pieter De Crem: Ik zal u dat overmorgen meedelen in de bijzondere commissie belast met de opvolging van de buitenlandse missies.

07.05 Theo Francken (N-VA): Hartelijk dank daarvoor. Mijn tweede vraag gaat over het verschil tussen netto en bruto, want ik vind dat nog altijd bijzonder. Het intrigeert mij. U hebt mij schriftelijk verschillende antwoorden gegeven. Ik heb mij geïnformeerd en als ik het goed begrijp, slaat bruto op de kostprijs voor alle departementen samen en slaat netto op de kostprijs voor het departement Defensie. Klopt dat? Hoe zit het nu juist in elkaar?

protection du personnel, à l'encadrement de la mission et à l'appui logistique pour une durée de quatre mois à partir de la fin juin ou du début du mois de juillet 2013. Les coûts de ce déploiement sont estimés à 3,53 millions d'euros brut et à 2,14 millions d'euros net. La Belgique enverra sur place un peloton de protection d'environ 40 militaires ainsi que le personnel logistique nécessaire. Une mission se rendra également au Mali pour évaluer la situation sur le terrain.

Nous ne disposons pas d'indices donnant à penser qu'un renfort serait nécessaire, mais la faisabilité de cette mission soulève cependant quelques questions. Un éventuel report ne pourrait dépasser deux semaines.

Il convient par ailleurs d'examiner sérieusement les présomptions d'atteintes aux droits de l'homme concernant les islamistes et les troupes maliennes. Les coupables doivent être identifiés, arrêtés et jugés. La question sera également abordée lors du Sommet européen des ministres de la Défense la semaine prochaine.

Lors de la réunion de la Commission de suivi des missions militaires, j'indiquerai de quelle base proviendront les hommes.

07.05 Theo Francken (N-VA): Quelle est exactement la différence entre prix net et prix brut?

07.06 Minister **Pieter De Crem**: Ik zal u de nota nog eens bezorgen. Wij hebben daaromtrent een heel goede nota, die heel duidelijk maakt wat in rekening wordt gebracht voor de brutokosten op het departement, en enkel op het departement. Defensie vormt immers een departement met een enveloppenfinanciering. De nettokosten zijn de kosten die in vermindering worden gebracht door een aantal uitgaven die in de operatie over verscheidene directoraten en verscheidene diensten binnen Defensie wordt verdeeld.

Wanneer men in operatie is, geniet men natuurlijk een loon. Wanneer men in operatie is, geniet men een aantal vergoedingen. Wanneer men in operatie is, geniet men een aantal supplementaire zaken. Dat is het spanningsveld tussen bruto- en nettokosten. Ik zal u nog eens de nota bezorgen. Dat is een heel goede nota hierover en aan de hand daarvan zullen wij nog eens kijken wat de verhouding is tussen netto en bruto.

07.07 **Theo Francken** (N-VA): Het gaat dan om 50 miljoen en 2 miljoen; misschien kan het dan donderdag ook even worden toegelicht.

Als ik het goed heb begrepen, hebt u juist gezegd dat de EUTM-missie met 41 soldaten 50 miljoen bruto en 2,5 miljoen netto kost.

07.08 Minister **Pieter De Crem**: Neen, 3,53 miljoen en 2,14 miljoen netto.

07.09 **Theo Francken** (N-VA): Pardon, daar heb ik mij vergist. Kan het dan donderdag eventueel nog eens worden uitgelegd, zodat ik het voor eens en voor altijd in mijn oren kan knopen?

07.10 Minister **Pieter De Crem**: Dat is goed, wij zullen dat doen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat alle leden de nota ontvangen via de secretaris, als de heer Francken die kan krijgen.

07.11 Minister **Pieter De Crem**: Dat is verplichte lectuur voor onder het hoofdkussen.

De **voorzitter**: Inderdaad, verplicht voor alle vaste leden van de commissie.

De samengevoegde vragen nrs. 16588 en 16669 van de heer De Vriendt over Mali vervallen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Vraag nr. 16666 van de heer De Vriendt over DOVO wordt uitgesteld.

08 **Vraag van de heer Stefaan Van Hecke aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het bijhouden van gegevens door de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid" (nr. 16689)**

08 **Question de M. Stefaan Van Hecke au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la conservation de données par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité" (n° 16689)**

08.01 **Stefaan Van Hecke** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, dit is een vraag over het bijhouden van gegevens door de ADIV.

08.01 **Stefaan Van Hecke** (Ecolo-Groen): L'administrateur général de la Sûreté de l'État a demandé au gouvernement de publier un arrêté royal afin de

De administrateur-generaal van de Staatsveiligheid heeft uw regering voorgesteld een koninklijk besluit te publiceren waardoor de

Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid haar gegevens 50 jaar mag bewaren. Gegevens die onjuist, onvolledig of niet ter zake doen, zouden 30 jaar bewaard worden.

Het is logisch dat de ADIV nood heeft aan aparte regels voor haar databewaring, maar de termijn en voorwaarden lijken toch uiterst betwistbaar. Ik heb dan ook een aantal heel concrete vragen.

Ten eerste, welke redenen worden in het rapport aangegeven om de gegevens respectievelijk 50 en 30 jaar bij te houden? Wat vindt u van de voorgestelde termijnen?

Ten tweede, wanneer zal dit voorstel door de regering worden besproken en op welke termijn verwacht u een koninklijk besluit dat dit zal regelen?

Ten derde, de privacycommissie liet al weten dat het ontoelaatbaar is om foutieve gegevens zo lang te bewaren. Wat is uw oordeel daarover? Zult u de suggestie van de privacycommissie, om deze gegevens onmiddellijk uit de databank te halen, al dan niet volgen?

Ten vierde, de Staatsveiligheid stelt zelf voor om na 50 jaar een evaluatie te maken van haar gegevens. Ik weet niet of ook de ADIV eenzelfde suggestie heeft gedaan. Wat vindt u als minister daarvan? Bent u het met mij eens dat deze termijn best wordt ingeperkt want om pas na 50 jaar te evalueren of de gegevens nog relevant zijn, lijkt mij toch wel fel overdreven?

08.02 Minister **Pieter De Crem**: De organieke wet op de inlichtingendiensten van 30 november 1998 heeft in haar artikel 21 bepaald dat persoonsgegevens, die verwerkt worden in het kader van de toepassing van deze wet, bewaard worden voor een duur die niet langer mag zijn dan die welke noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden opgeslagen en dit met uitzondering voor de gegevens met een door het Rijksarchief erkend historisch karakter.

Deze wet stipuleert eveneens dat de gegevens mogen worden vernietigd na een zekere termijn volgend op de laatste verwerking waarvan zij het voorwerp uitmaakten. Deze termijn moet door de Koning worden opgelegd, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De organieke wet op de inlichtingendiensten bepaalt tevens dat, onverminderd de wettelijke bepalingen betreffende het Rijksarchief en na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de Koning de procedure bepaalt voor de vernietiging van de gegevens.

De ADIV en de Veiligheid van de Staat hebben in onderling overleg een ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van het voornoemde artikel 21 voor advies aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ingediend. De Commissie gaf op 20 februari 2013 een gunstig advies, op voorwaarde dat een aantal inhoudelijke opmerkingen worden geëerbiedigd. Momenteel worden deze opmerkingen bestudeerd door een gezamenlijke werkgroep van de ADIV en de Veiligheid van de Staat.

Het ontwerp van koninklijk besluit stelt inderdaad een termijn van 50 jaar voor omdat de inlichtingendiensten worden geconfronteerd met fenomenen waarvan de oorsprong vaak in oude gebeurtenissen

permettre au Service Général du Renseignement et de la Sécurité (SGRS) de conserver des données durant cinquante ans. Les données inexactes, incomplètes ou non pertinentes seraient conservées pendant trente ans. Sur la base de quels arguments ces délais sont-ils proposés? Quand le gouvernement examinera-t-il la proposition?

Selon la Commission de la protection de la vie privée, il est inacceptable de conserver des données incorrectes pendant une aussi longue période. Qu'en pense le ministre?

La Sûreté de l'État propose de procéder à une évaluation des données après cinquante ans. Une telle évaluation ne devrait-elle pas avoir lieu plus tôt?

08.02 **Pieter De Crem**, ministre: L'article 21 de la loi organique du 30 novembre 1998 des services de renseignement et de sécurité dispose que les données à caractère personnel sont conservées pendant une durée n'excédant pas celle nécessaire aux finalités pour lesquelles elles sont enregistrées, à l'exception de celles présentant un caractère historique. Le délai au terme duquel les données peuvent être déduites doit être fixé par le Roi, après avis de la Commission de la protection de la vie privée. C'est également le Roi qui détermine la procédure relative à leur destruction.

La Sûreté de l'État et le SGRS ont transmis un projet d'arrêté royal portant exécution de l'article 21 à la Commission de la protection de la vie privée, qui a émis un avis positif le 20 février 2013, moyennant le respect de quelques observations de fond. Ces observations sont actuellement à l'étude.

is terug te vinden, maar waarvan de gevolgen nog zeer lang voelbaar zijn. Dergelijk inlichtingenwerk vereist dan ook een totaalbeeld op bepaalde fenomenen.

Ik wens niet verder vooruit te lopen op de studie van de diensten en wacht de teksten af die mij zullen worden voorgelegd alvorens ik mijn oordeel definitief zal kunnen vellen. Ik wil enkel nog meegeven dat wij op dit vlak in overeenstemming zijn met de buitenlandse veiligheidsdiensten.

Il a été opté pour un délai de cinquante ans parce que certains phénomènes trouvent souvent leur origine dans des événements anciens. Les services de renseignement doivent pouvoir disposer d'une vision globale. À cet égard, nous sommes sur la même longueur d'onde que les services de renseignement étrangers.

J'attends l'étude des services de renseignement.

08.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik dacht dat u letterlijk het antwoord ging geven dat mevrouw Turtelboom in de commissie voor de Justitie heeft gegeven. De eerste vier paragrafen waren identiek. Daarna hebt u een kleine wijziging aangebracht. Ik dacht dat ik letterlijk zou kunnen volgen.

08.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Votre réponse est quasi identique à celle fournie par la ministre Turtelboom. Ma question relative à l'observation de la Commission de la protection de la vie privée selon laquelle les données erronées doivent être conservées pendant une durée de trente ans est restée sans réponse.

Ik denk dat er ernstig rekening moet worden gehouden met het advies van de privacycommissie, zeker betreffende het bijhouden van foutieve gegevens. Daarop bent u niet ingegaan. De privacycommissie is daarover heel duidelijk: gegevens waarvan duidelijk blijkt dat zij foutief zijn, kunnen geen dertig jaar worden bijgehouden. Het is belangrijk dat zeker dat aspect nader wordt bekeken.

Ik heb ook nog vragen bij de termijn van vijftig jaar. Oude gebeurtenissen kunnen nog relevant zijn, maar vijftig jaar wachten om dat na te gaan lijkt mij een bijzonder lange periode.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het aanbod van gebouwen en diensten voor het NATO Communication and Information Agency (NCIA)" (nr. 16728)

09 Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'offre de bâtiments et de services pour l'Agence OTAN d'information et de communication (NCIA)" (n° 16728)

09.01 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, tijdens de Ministerraad van 14 maart heeft de regering de bestendige vertegenwoordiger van België bij de NAVO gemandateerd om een brief te ondertekenen voor het NATO Communication & Information Agency, waarin gebouwen en diensten worden aangeboden.

09.01 Theo Francken (N-VA): Il a été décidé, lors du Conseil des ministres du 14 mars dernier, d'offrir à la NCIA, l'agence de communication et d'information de l'OTAN, des bâtiments lui permettant de centraliser l'hébergement de ses bureaux. Les sites d'Evere et de Casteau pourraient être concernés.

Het NCIA wil zijn belangrijkste technische diensten centraliseren in een gebouw dat 1 200 tot 1 400 personen kan huisvesten. Het gaat om de werknemers van de technische diensten van het NCIA in Nederland en België.

Quel sera le produit financier de cette opération? Quel est le degré de probabilité que l'OTAN réponde favorablement à cette proposition?

Die installaties zouden onderdak kunnen vinden in de sites van Evere – het NAVO-hoofdkwartier - en van Casteau – het Shapekwartier.

Mijnheer de minister, wat levert dit financieel op voor België? Hoe reëel is de kans dat de NAVO zal ingaan op dit voorstel? Wanneer zou het NCIA dan zijn intrek kunnen nemen op de sites in Evere en Casteau, indien de NAVO ingaat op dit voorstel?

Quand la NCIA pourrait-elle prendre ses quartiers sur les sites proposés? Des aménagements seront-ils nécessaires et par qui seront-ils pris en charge?

Moeten er, indien de NAVO ingaat op dit voorstel, aanpassingen worden gedaan aan de sites? Indien ja, wie zal de kosten daarvan dragen?

09.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Francken, het dossier met betrekking tot de toekomstige huisvesting van de verschillende diensten van het NAVO-agentschap NCIA wordt door de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Europese Zaken behandeld in zijn hoedanigheid van verantwoordelijke voor het ICZ, het Interministerieel Comité voor het Zetelbeleid.

09.02 **Pieter De Crem**, ministre: Ce dossier ne ressortit pas à ma compétence mais à celle du ministre des Affaires étrangères.

Ik moet u dus verwijzen naar mijn collega Reynders omdat hij deze bevoegdheid heeft en ik niet aan bevoegdheidsoverschrijding wil doen, ook niet in deze aangelegenheid, ofschoon ze mij na aan het hart ligt.

09.03 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal me tot minister Reynders richten.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 **Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het lek tijdens een hoorzitting achter gesloten deuren" (nr. 16826)**

10 **Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la fuite lors d'une audition à huis clos" (n° 16826)**

10.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op donderdag 21 maart verscheen er gevoelige informatie in de pers, over een onderwerp dat de commissie voor de Landsverdediging een dag eerder tijdens een hoorzitting achter gesloten deuren had behandeld.

10.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): La presse a publié récemment des informations sensibles à propos d'un sujet abordé lors d'une réunion à huis clos de la commission de la Défense.

U hebt daarover net al een korte reactie gegeven, maar misschien kunt u ook zeggen of u maatregelen zult nemen om de oorsprong van dit lek te vinden.

Le ministre a-t-il déjà entrepris des démarches auprès du président de la Chambre afin que celui-ci prenne des mesures vis-à-vis de l'auteur de la fuite? Quelles sont les conséquences concrètes de cette fuite pour la Défense et les services de renseignements?

Hebt u er bij de Kamervoorzitter al op aangedrongen om verdere stappen tegen de dader te ondernemen? Welke concrete gevolgen heeft het lekken van deze informatie voor Landsverdediging in het algemeen en voor de activiteiten van de inlichtingendiensten in het bijzonder?

10.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Grosemans, ik heb het hierover al kunnen hebben bij het begin van deze vergadering en bij de regeling van de werkzaamheden.

10.02 **Pieter De Crem**, ministre: Il s'agit d'une audition menée en commission de la Défense le 20 mars dernier sur l'extrémisme et la Défense. Alors qu'il s'agissait d'une réunion à huis clos, elle a été abondamment commentée le

U verwijst naar de hoorzitting van de commissie voor de Landsverdediging over extremisme en Defensie die op 20 maart achter gesloten deuren werd gehouden.

Ik heb met u en veel anderen vastgesteld dat de volgende dag in een Franstalige krant uitvoerig en gedetailleerd werd gerapporteerd over wat er achter gesloten deuren werd gezegd.

De burgers en militairen die gehoord zijn, hebben leidinggevende functies bij de diensten voor de Veiligheid van de Staat en bij Landsverdediging, waaronder de Algemene Dienst Inlichtingen en Veiligheid van de Krijgsmacht.

Zoals de Kamervoorzitter al heeft gezegd, vond de hoorzitting achter gesloten deuren plaats om redenen van vertrouwelijkheid van de besproken informatie. Toch werd er gelekt.

Ik ben het dus helemaal eens met de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers dat, ten eerste, het lekken uit deze vergadering in de kaart kan spelen van personen of organisaties die tijdens de hoorzitting werden vernoemd, ten tweede, de geheimhouding cruciaal is indien men paal en perk wil stellen aan extremisme en, ten derde, wie de geheimhouding schendt, het leven van sommige personen in gevaar kan brengen. Dit lek was dus onverantwoord en laakbaar.

In mijn hoedanigheid van minister van Landsverdediging is mijn eerste zorg de veiligheid van het personeel van Landsverdediging. Ik had het daar vandaag reeds over. Ik zal u mijn schriftelijk standpunt bezorgen, zoals daarstraks werd gemeld.

10.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, ik denk dat het dit keer heel belangrijk is dat er een onderzoek naar de oorsprong van het lek wordt gevoerd en dat er concrete stappen tegen de dader worden genomen.

Het is al eerder gebeurd dat er informatie uit een gesloten vergadering wordt gelekt, ooit met het BEST-programma in de commissie Legeaankopen. Dat is toen met de mantel der liefde bedekt. Nu is het opnieuw zover. Die hoorzittingen vinden niet voor niets achter gesloten deuren plaats. Op die manier wordt het onmogelijk om gevoelige militaire onderwerpen te bespreken.

De **voorzitter:** Wij betreuren dat samen met u.

10.04 Minister Pieter De Crem: Een goede verstaander heeft maar een half woord nodig in deze vergadering.

De **voorzitter:** Misschien is de potentiële verstaander niet aanwezig.

10.05 Pieter De Crem, ministre: A bon entendeur, il suffit d'un demi mot.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de reparatiekosten van een beschadigde Alouette III" (nr. 16861)

11 Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les

lendemain dans un journal francophone. Les civils et militaires qui ont été entendus lors de cette réunion occupent des fonctions dirigeantes au sein de la Sûreté de l'État et de la Défense, et notamment au sein du Service Général du Renseignement et de la Sécurité des forces armées.

Je suis entièrement d'accord avec le président de la Chambre des représentants pour affirmer que ces fuites peuvent jouer en faveur des personnes ou organisations qui ont été citées lors de ces auditions, que le secret est crucial si l'on veut mettre un terme à l'extrémisme et que le fait de porter atteinte à ce secret risque de mettre en danger la vie de certaines personnes. Cette fuite est donc injustifiable et doit être condamnée.

Mon souci premier est d'assurer la sécurité du personnel de la Défense. Je vous transmettrai mon point de vue par écrit.

10.03 Karolien Grosemans (N-VA): Il est très important qu'une enquête soit menée sur l'origine de cette fuite et que des mesures concrètes soient prises vis-à-vis de son auteur. Ce n'est pas pour rien que de telles auditions sont menées lors de réunions à huis clos.

coûts de réparation d'un hélicoptère Alouette III endommagé" (n° 16861)

11.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, in antwoord op een schriftelijke vraag over de reparatie aan een beschadigde Alouette III-helikopter heeft u het volgende meegedeeld.

In het kader van een Belgische deelname aan een counterdrugoperatie in de Caraïben heeft een Alouette III op 28 januari 2013 Den Helder verlaten aan boord van het Nederlandse schip Friesland. Tijdens een storm in de Azoren is een toestel om paletten te verplaatsen op dat schip losgeraakt en tegen de staart van die Alouette gebotst. De helikopter heeft hierdoor schade opgelopen aan het staartgedeelte en dat moest worden vervangen. De kosten voor deze herstelling worden op 16 000 euro geraamd en vallen ten laste van de Belgische Defensie.

Waarom zijn de kosten voor deze herstelling voor rekening van onze Defensie?

Was onze helikopterploeg verantwoordelijk voor de verankering van het toestel voor die paletten?

Werd in deze regeling voorzien in de overeenkomsten met de Nederlandse Defensie?

Kunt u uitleggen waarom deze overeenkomsten zo zijn opgesteld? Gaat het om een standaardafpraak in samenwerkingsverbanden van dat type?

11.02 Minister Pieter De Crem: Op 28 januari 2013 heeft een professionele helikopter van het type Alouette III Den Helder verlaten aan boord van het Nederlandse schip Friesland met de Caraïben als bestemming in het raam van een inplaatsstelling van deze operatie. Tijdens de nacht van 30 op 31 januari 2013 kwam het schip ter hoogte van de Azoren in een storm terecht. Een toestel om paletten te verplaatsen raakte los en botste tegen de staart van de verankerde helikopter. Deze heeft hierdoor schade opgelopen aan het staartgedeelte.

In het *Memorandum of Understanding* tussen de twee marines wordt verwezen naar artikel 8 van het NATO SOFA, Status of Forces Agreements en stelt dat elk land verantwoordelijk is voor zijn eigen materieel. De kosten voor de eventuele herstelling van dat materieel vallen dan ook ten laste van de respectievelijke landen behoudens zware fouten. Gezien er geen sprake is van een zware fout dienen de kosten voor de herstellingen aan de heli te worden gedragen door de Belgische Defensie.

11.03 Karolien Grosemans (N-VA): Dat vind ik heel straf. Misschien

11.01 Karolien Grosemans (N-VA): Dans le cadre de la participation de la Belgique à une opération de lutte contre le trafic de drogue dans les Caraïbes, un appareil Alouette III a quitté le 28 janvier 2013 Den Helder à bord du navire néerlandais Friesland. Lors d'une tempête, un appareil destiné à transporter des palettes s'est détaché et a heurté la queue de l'Alouette.

Le coût de la réparation est estimé à 16 000 euros. Pourquoi ces frais sont-ils à charge de la Défense? Notre équipe-hélicoptère était-elle responsable de l'arrimage de l'appareil qui s'est détaché? Une disposition en ce sens a-t-elle été prévue dans les accords conclus avec la Défense néerlandaise? Pourquoi ces accords ont-ils été rédigés de la sorte? S'agit-il d'un usage?

11.02 Pieter De Crem, ministre: Le 28 janvier 2013, un hélicoptère de type Alouette III a quitté Den Helder à bord du navire néerlandais Friesland. À hauteur des Açores, le navire s'est retrouvé pris dans une tempête. Un appareil destiné à la manutention de palettes est venu heurter la queue de l'hélicoptère arrimé, qui a de ce fait été endommagée.

Le Memorandum of Understanding entre les deux marines fait référence à l'article 8 du *NATO Status of Forces Agreement*, qui prévoit que chaque pays est responsable de son propre matériel. Le coût d'une éventuelle réparation de ce matériel est dès lors à charge de ces pays respectifs, sauf en cas de faute lourde. Étant donné qu'il n'est pas question d'une faute lourde, le coût de la réparation sera supporté par la Défense belge.

11.03 Karolien Grosemans (N-

is er niet goed onderhandeld. Onze Belgische Alouette staat op een Nederlands schip, raakt beschadigd door een Nederlands toestel om paletten te verplaatsen en toch draaien wij op voor de kosten. Wij zijn dus altijd verantwoordelijk voor het materieel?

VA): Notre Alouette est endommagée sur un navire néerlandais par un appareil néerlandais, mais c'est néanmoins à nous de payer la facture?

11.04 Minister **Pieter De Crem**: We hebben het over NAVO-gecertificeerd materieel, inzetbaar voor NAVO-operaties. Daarnaast bestaan er kwalificaties voor ongelukken. In dit geval heeft men te maken met een overmacht die door klimatologische omstandigheden werd veroorzaakt. Er was geen sprake van nalatigheid of moedwillige opzet. Ik reduceer het wat, maar dat is een van de redenen waarom België de factuur kreeg toegewezen.

11.04 **Pieter De Crem**, ministre: Il s'agit de matériel certifié par l'OTAN, qui peut être déployé dans le cadre d'opérations menées par l'OTAN. Par ailleurs, les accidents font l'objet de qualifications. En l'espèce, il s'agissait d'un cas de force majeure causé par les conditions climatiques. Il n'est pas question de négligence ni d'intention malveillante.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

12 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **David Geerts** aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de daling van het aantal vrouwen bij Defensie" (nr. 16946)

- mevrouw **Karolien Grosemans** aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de man-vrouwverhouding in het leger" (nr. 16973)

12 **Questions jointes de**

- M. **David Geerts** au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la diminution du nombre de femmes à la Défense" (n° 16946)

- Mme **Karolien Grosemans** au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la proportion d'hommes et de femmes dans l'armée" (n° 16973)

12.01 **David Geerts** (sp.a): Mijnheer de minister, mijn vraag is eigenlijk een opvolgingsvraag, volgend op een debat dat wij in 2011 hebben gevoerd. Ook mevrouw Grosemans heb ik ter zake al vragen horen stellen. Tevens heb ik er onlangs iets over kunnen lezen. Het betreft de aanwezigheid van vrouwen bij het departement Defensie.

12.01 **David Geerts** (sp.a): En 2011, dans le cadre d'un débat consacré au nombre de femmes au sein de l'armée, j'avais constaté une importante pénurie de femmes dans les grades d'adjudant-chef et d'adjudant-major. De même, sur les 34 généraux de brigades de l'époque, on ne comptait qu'une seule femme. Le ministre avait réagi en indiquant que la promotion des membres du personnel constituait un processus naturel qui demandait du temps. Le département ne prévoirait ni stimulant complémentaire, ni discrimination positive. Nous constatons toutefois aujourd'hui que le pourcentage des femmes à l'armée a encore diminué et est passé de 7,8 à 7,6. S'agissant des grades supérieurs, on ne compte que 16 femmes sur 406 lieutenants-colonels et 10 femmes sur 206 colonels. La

Twee jaar geleden stelde ik vast dat er weinig vrouwen waren met de graden van adjudant-chef en adjudant-majoor. Er was zelfs geen enkele vrouw met de graad van adjudant-majoor. Met de graad van adjudant-chef waren er slechts zes vrouwen. Ook bij de vierendertig toenmalige brigadegeneraals, wat nu generaal-majoor is, was er slechts één vrouw.

U antwoordde dat de bevordering van personeelsleden een natuurlijk proces is, dat zijn tijd nodig heeft. Het departement wou ter zake geen bijkomende aanmoedigingen geven. Evenmin wou het quota opleggen of positief discrimineren.

Uiteindelijk stellen wij nu vast dat van 7,8 % in 2010 het aandeel van vrouwen in Defensie naar 7,6 % is gezakt. Bij de hogere graden zijn er van de 406 luitenant-kolonels slechts 16 vrouwen. Van de 206 kolonels zijn er slechts 10 vrouwen.

Ik vrees dus dat met het huidige beleid Defensie er niet toe komt om in de hoogste graden vrouwen in te schakelen, wat ook een repercussie op het totale aantal vrouwen bij Defensie heeft.

Daarom herneem ik mijn vragen. Hoeveel bevorderingscomités zijn er voor de graden van adjudant-majoor en adjudant-chef alsook van de hogere graden doorgegaan? Hoeveel vrouwen hadden zitting in de jury? Immers, indien enkel mannen deel uitmaken van de jury, zal het glazen plafond moeilijker worden doorbroken.

Hoeveel vrouwen bekleedden in 2011 en 2012 de graad van adjudant-chef en adjudant-majoor?

Is er een oorzaak die de dalende tendens van het aantal vrouwen kan duiden?

12.02 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, eind januari heb ik in onze commissie al een vraag gesteld over de vertegenwoordiging van vrouwen in het leger. U hebt toen gezegd dat het aantal vrouwen bij het militaire personeel licht gedaald is, omdat de jongste jaren vooral gevechtsfuncties en technische functies werden opengesteld, maar dat er in het leger geen sprake is van een glazen plafond. Het aantal vrouwelijke officieren is zelfs gestegen, al zal het volgens u enige tijd duren voor die evolutie gevolgen heeft voor de hogere functies.

Mijnheer de minister, omdat er inderdaad voldoende vrouwen aan een carrière in het leger moeten beginnen om daarna daadwerkelijk te kunnen doorstoten tot de hogere functies, wil ik u graag het volgende vragen. Wat doet Defensie om bij de rekrutering zowel het mannelijke als het vrouwelijke doelpubliek aan te spreken? Tijdens de *Open Campus Day* van de KMS op 24 maart schreven meer dan 700 jongeren zich in. Om hoeveel mannen en hoeveel vrouwen ging het?

Wat doet Defensie om bij bevorderingen gelijke promotiekansen te garanderen voor mannen en vrouwen? Het aandeel van vrouwen in het leger blijft klein. Worden de bestaande maatregelen om dat aandeel te vergroten, regelmatig geëvalueerd? Zo ja, wat is het resultaat daarvan? Zo nee, waarom niet?

12.03 Minister Pieter De Crem: (...) hoofdofficier plaats: 11 comités kolonel, waar voor 1 comité een vrouw zetelde; 12 comités luitenant-kolonel, waarin voor 6 comités één vrouw zetelde; 12 comités majoor, waarin voor 4 comités minimum één vrouw zetelde. Er vonden 36 comités hoofdonderofficier plaats: 18 comités adjudant-majoor,

politique actuellement mise en œuvre ne parvient donc pas à intégrer les femmes dans les grades supérieurs, ce qui affecte également le nombre de femmes au sein de la Défense.

Combien de comités de promotion ont-ils œuvré dans le cadre des désignations aux grades d'adjudant-major et d'adjudant-chef ainsi qu'aux grades supérieurs? Combien de femmes siégeaient-elles au sein du jury? En 2011 et 2012, combien de femmes occupaient-elles les grades d'adjudant-chef et d'adjudant-major? Pourquoi la proportion de femmes au sein de l'armée est-elle en baisse?

12.02 Karolien Grosemans (N-VA): En janvier, le ministre a déclaré que le nombre de femmes militaires avait légèrement baissé. Il explique cette évolution par le fait que, ces dernières années, les vacances concernaient principalement des fonctions combattantes et fonctions techniques ces dernières années. Il ne serait pas question d'un plafond de verre.

Quelles mesures la Défense prend-elle pour attirer les femmes aussi bien que les hommes?

Le 24 mars, lors de la journée *Open Campus Day* à l'ERM, plus de 700 jeunes se sont inscrits. Parmi eux, combien y avait-il de femmes?

Quelles mesures la Défense prend-elle pour garantir des possibilités de carrière égales lors de promotions? Les mesures prises pour augmenter la proportion de femmes dans l'armée sont-elles régulièrement évaluées? Dans l'affirmative, avec quels résultats?

12.03 Pieter De Crem, ministre: Il y a eu 35 comités officier supérieur: 11 comités kolonel avec un comité comptant une femme; 12 comités lieutenant-kolonel avec

waarin voor 7 comités één vrouw zetelde; 18 comités adjudant-chef, waarin voor 9 comités één vrouw zetelde.

Ik moet toch opmerken dat, gelet op de voorziene wettelijke en reglementaire samenstelling van een bevorderingscomité, waaraan steeds een aantal vaste leden op basis van hun functie en een aantal tijdelijke leden op basis van een loting deelnemen, het aantal deelnemende vrouwen niet het gevolg is van een vrije keuze. De cijfers die ik zonet gaf, moeten dus worden genuanceerd.

Op 1 januari 2012 waren er in totaal 12 vrouwelijke adjudant-majors en 49 vrouwelijke adjudant-chefs. Op 1 januari 2013 waren er in totaal 11 vrouwelijke adjudant-majors en 50 vrouwelijke adjudant-chefs.

De gemiddelde daling van 7,8 % in 2010 en 7,6 % in 2011 van het aantal vrouwelijke militairen bij Defensie betreft enkel de categorieën van onderofficier en vrijwilliger. Dat fenomeen is te verklaren door het feit dat de rekruteringscijfers lager liggen dan de pensioencijfers. Bovendien heeft Defensie de jongste jaren bij de rekrutering prioriteit gegeven aan de operationele functies, met name de gevechtsfuncties en sommige technische functies. Die functies zijn in doorsnee minder aantrekkelijk bij de vrouwelijke kandidaten. Er dient echter wel te worden opgemerkt dat het aantal vrouwen werkzaam bij het burgerpersoneel van Defensie hoger ligt en evolueerde van 42 % in 2011 naar 43 % in 2013.

In de communicatie- en wervingscampagne van Defensie wordt altijd rekening gehouden met gender en diversiteit binnen Defensie. Door middel van een goede mediamix worden het heel jaar door de talrijke aspecten van Defensie voorgesteld. Bij de rekrutering staan alle functies open voor zowel mannen als vrouwen die voldoen aan de selectiecriteria.

Tijdens de *Open Campus Day*, de OCD, van de Koninklijke Militaire School op 24 maart laatstleden, schreven 247 jongeren zich in, van wie 37 vrouwen en 210 mannen. Het getal van 700 inschrijvingen dat in de media verscheen, is het totaal inschrijvingen waarvoor de 247 jongeren zich hebben ingeschreven voor een of meerdere openstaande plaatsen.

Bij het begin van de loopbaan worden bevorderingen verleend op basis van anciënniteit, behalve indien men niet geschikt wordt geacht om de functies van de hogere graad uit te oefenen of indien de wijze van dienen onbevredigend wordt geacht. In een latere fase bevordert men op basis van een aanbeveling door een bevorderingscomité. Dit comité vergelijkt de kandidaturen voor de bevordering op volstrekt gelijke basis, of het nu om mannen of vrouwen gaat. De aanbeveling voor de bevordering gebeurt op basis van een gemotiveerd klassemment dat steunt op het persoonlijke dossier en de professionele en gedragscompetenties van elke kandidaat.

In het kader van het Belgisch Nationaal Actieplan ter implementatie van de VN-Veiligheidsresolutie 1325 Vrouwen, Vrede en Veiligheid neemt Defensie deel aan de interparlementaire werkgroep in samenwerking met het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen. Daarnaast gaat een nieuw federaal plan inzake Gender Mainstreaming 2013-2016 van start eind april 2013. Dat moet de indicatoren identificeren om de acties te kunnen evalueren en af te

6 comités comptant une femme; 12 comités major avec 4 comités comptant au moins une femme. Il y a eu 36 comités sous-officier supérieur: 18 comités adjudant-major avec 7 comités comptant une femme et 18 comités adjudant-chef avec 9 comités comptant une femme.

Compte tenu de la composition légale et réglementaire d'un comité de promotion, le nombre de femmes ne résulte pas d'un libre choix. Il convient donc de nuancer les chiffres.

Au 1er janvier 2012, on dénombrait 12 femmes adjudant-major et 49 femmes adjudant-chef. Au 1er janvier 2013, il y avait au total 11 femmes adjudant-major et 50 femmes adjudant-chef.

La baisse moyenne de 7,8 % en 2010 et de 7,6 % en 2011 du nombre de militaires féminins à la Défense ne concerne que les catégories des sous-officiers et des volontaires et s'explique par les chiffres des recrutements qui sont inférieurs aux chiffres des retraites. En outre, la Défense a donné ces dernières années dans le cadre des recrutements la priorité aux fonctions opérationnelles, à savoir les fonctions combattantes et certaines fonctions techniques. D'une manière générale, ces fonctions sont moins prisées des femmes.

Le nombre de femmes parmi le personnel de bureau de la Défense est plus important et est passé de 42 % en 2011 à 43 % en 2013.

Il est toujours tenu compte dans le cadre de la campagne de communication et de recrutement de la Défense du genre et de la diversité à la Défense.

Au cours de la journée Open Campus Day du 24 mars 2013,

stemmen op de beoogde resultaten in het domein gender. Daarnaast heeft Defensie haar eigen actieplan inzake diversiteit en gender.

247 jeunes se sont inscrits: 37 femmes et 210 hommes. Le nombre de 700 publié dans les médias correspond au nombre total d'inscriptions: on pouvait en effet s'inscrire pour plusieurs places vacantes.

Au début de la carrière, les promotions sont accordées sur la base de l'ancienneté, sauf si l'intéressé n'est pas jugé apte à exercer les fonctions du grade supérieur ou si sa manière de servir est jugée insatisfaisante. Dans un stade ultérieur, les promotions s'effectuent sur la base des recommandations d'un comité de promotion qui compare les candidatures sur une base strictement égalitaire.

Dans le cadre du plan d'action national pour la mise en œuvre de la résolution 1325 des Nations unies, la Défense participe à un groupe de travail interparlementaire en collaboration avec l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes.

En outre, un nouveau plan fédéral en matière de gender mainstreaming 2013-2016 sera lancé fin avril 2013. Il s'agit d'identifier les indicateurs permettant d'évaluer les actions et de les mettre en adéquation avec les résultats escomptés dans le domaine du genre. La Défense dispose en outre de son propre plan d'action en matière de diversité et de genre.

12.04 David Geerts (sp.a): Ik dank u voor uw antwoord.

12.05 Karolien Grosemans (N-VA): Ik hoor dat er verschillende maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat er meer vrouwen zijn in het leger. U zegt onder meer dat de doelgroep wordt aangesproken via de media, dat alle functies worden opengesteld en dat de NATO-aanbevelingen worden gevolgd.

Het probleem is dat er tien jaar geleden 8 % vrouwen waren in het leger en in 2013 is dat nog altijd 8 %. Wij kunnen voor meer vrouwen in het leger zijn of tegen meer vrouwen in leger, maar het is niet normaal dat dit het resultaat is ondanks zoveel maatregelen, die toch ook geld kosten. Wij blijven hangen op die 8 %. In de buurlanden, zoals Nederland en Frankrijk, zit men aan 14 % tot 15 %. Spanje

12.05 Karolien Grosemans (N-VA): Le problème est le suivant: il y a dix ans, l'armée comptait 8% de femmes et ce pourcentage est encore identiquement le même en 2013. Ce n'est pas normal après toutes les mesures qui ont été prises et qui coûtent tout de même de l'argent. Aux Pays-Bas et en France, ce pourcentage est de 14 à 15 %. Il est donc important d'évaluer les mesures qui ont été

heeft 16 % vrouwen in het leger.

In het verleden waren er nog vragen over de man-vrouwverhouding en over de evaluaties. Het is belangrijk dat de genomen maatregelen worden geëvalueerd. Ik weet dat er evaluaties worden gehouden in het kader van het diversiteitsbeleid, dat heb ik nagekeken. Specifiek op gender wordt er voorlopig echter niet geëvalueerd. Ik heb daarom een resolutie over genderbeleid. Collega Francken vindt dat bezigheidstherapie, heb ik net vernomen. Donderdag wordt zij in de Kamer in overweging genomen. Ik vraag te kijken naar de maatregelen die wel efficiënt waren in onze buurlanden en om die eventueel in België toe te passen. Ik heb in de commissie van de verschillende fracties vaak bekommernissen gehoord over de man-vrouwverhouding in het leger. Ik reken dus op grote steun voor mijn resolutie. Daarvan ben ik overtuigd.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

13 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw **Annick Ponthier** aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de begrotingscontrole en de bijkomende besparingen bij Defensie" (nr. 17034)

- mevrouw **Karolien Grosemans** aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de bijkomende besparingen bij Defensie" (nr. 17037)

13 **Questions jointes de**

- **Mme Annick Ponthier** au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le contrôle budgétaire et les économies supplémentaires à réaliser par la Défense" (n° 17034)

- **Mme Karolien Grosemans** au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les économies supplémentaires à réaliser par la Défense" (n° 17037)

13.01 **Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de minister, de onderhandelingen met betrekking tot de begrotingscontrole zijn achter de rug. Ondanks het feit dat u zich in het verleden meermaals heeft verzet tegen bijkomende besparingen, heeft u ook deze keer niet kunnen voorkomen dat het mes wordt gezet in het budget van Defensie. Het zou nu gaan over een bedrag van 25 miljoen euro. In uw reacties in de pers hebt u laten noteren dat u het bereikte akkoord een belangrijke stap vooruit vindt. Ik stel u daar enkele bijkomende vragen over.

Ten eerste, wat is het exacte bedrag dat voortvloeit uit de onderhandelingen met betrekking tot de begrotingscontrole en de daaraan verbonden besparingen binnen het departement Defensie?

Ten tweede, wat is de aard van de besparing? Gaat het over een uitstel van betaling, over een structurele besparing of over een eenmalige operatie?

Ten derde, aan welke werkings- en investeringsposten wordt dan precies geraakt? Kunt u daar verdere toelichting bij geven?

13.02 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de minister, op 30 maart werden de onderhandelingen over de nieuwe begrotingscontrole afgerond en werden de resultaten daarvan voorgesteld aan de pers. Defensie moet opnieuw geld ophoesten. Deze keer gaat het over een bijkomend bedrag van 25 miljoen euro. Met de besparingsmaatregelen die begin dit jaar werden afgekondigd, is het totale budget voor Defensie dus met 125 miljoen euro gedaald

prises. Dans le cadre de ma résolution, je demande de vérifier quelles mesures se sont révélées efficaces dans les pays voisins afin de les appliquer éventuellement en Belgique.

13.01 **Annick Ponthier** (VB): Dans le cadre du contrôle budgétaire, le ministre n'a pas pu éviter des mesures d'économie supplémentaires. Il serait question d'un montant de 25 millions d'euros. Le ministre considère l'accord comme une avancée importante.

À combien se monte exactement l'économie à réaliser par la Défense? Quelle est la nature de l'économie à réaliser? Quels postes de fonctionnement et d'investissement seront affectés par ces mesures d'économie?

13.02 **Karolien Grosemans** (N-VA): Le département de la Défense est amené une fois de plus à se serrer la ceinture. Cette fois-ci, l'économie à réaliser se monte à 25 millions d'euros. Pour la seule année 2013, le budget de

in 2013 alleen al.

Kunt u meer uitleg geven bij de besparingen van Defensie? Welke posten zullen moeten inleveren? Wat zijn de gevolgen hiervan op langere termijn?

Blijft het investeringsplan 2012-2014 nog steeds ongeschonden of werd er besloten om programma's uit te stellen of zelfs af te blazen?

Waarom heeft Defensie opnieuw geld moeten inleveren? Wie heeft er tijdens de onderhandelingen op aangedrongen dat Defensie, ondanks de eerdere inspanningen, opnieuw geld zou moeten inleveren?

Waar ligt volgens de minister de ondergrens van het Defensiebudget, willen we nog een werkbaar leger hebben?

la Défense a diminué de 125 millions d'euros.

Quels postes seront affectés par ces mesures d'économie? Qu'en est-il de l'incidence à plus long terme? Le plan d'investissement 2012-2014 sera-t-il préservé ou a-t-on décidé de reporter, voire d'annuler certains programmes? Pour quelles raisons le département de la Défense est-il amené une fois de plus à procéder à des économies? En dessous de quel seuil le budget de la Défense ne permettra-t-il plus à l'armée de fonctionner?

(Wegens een technisch mankement bij de geluidsopname volgt hier het antwoord van de minister zoals het ons schriftelijk werd bezorgd)

(En raison d'un problème technique, l'enregistrement digital fait défaut. Pour la réponse du ministre, le compte rendu se base sur la réponse écrite qui a été fournie)

13.03 Minister **Pieter De Crem**: Het begrotingsconclaaf over de eerste bijsturing van het budget 2013 heeft Defensie een specifieke structurele besparing opgelegd van 25 miljoen euro.

De notificaties met betrekking tot de conclaafbeslissingen worden nu verder uitgewerkt in verschillende werkgroepen. Op basis van deze notificaties zal de staf mij voorstellen doen met betrekking tot de opgelegde besparing. Hierbij worden in de eerste plaats de operaties en de investeringen gevrijwaard.

Mevrouw Grosemans, wat uw 'waarom'- en 'wie'-vraag betreft: conclaafbeslissingen zijn beslissingen die in consensus worden genomen na grondige besprekingen van de diverse voorgestelde maatregelen.

Ten slotte, u vraagt mij wat de ondergrens is van het defensiebudget. Op die vraag zou ik laconiek kunnen antwoorden dat die nul is. De ondergrens van het defensiebudget is het bedrag dat de politieke overheid wil toewijzen om de uitgaven verbonden aan de in consensus toegewezen opdrachten te dekken.

13.04 **Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord.

Ik wil u danken voor de verduidelijking maar op dit moment valt er weinig te verduidelijken. Als ik het goed begrepen heb, wordt er eerst een bedrag geopperd dat moet bespaard worden en moeten nadien werkgroepen bekijken hoe dat moet bewerkstelligd worden. Ik leef allang niet meer met de illusie dat we in dit land via onderhandelingen kunnen bereiken wat we willen bereiken. Dat zou immers van een zekere naïviteit getuigen. Als er bijkomende middelen gezocht moeten worden om de begroting sluitend te maken weten we intussen al dat Defensie met zekerheid de sluitpost zal vormen. Dat is geen verrassing meer, alles went, nietwaar.

13.03 **Pieter De Crem**, ministre: Le récent conclave budgétaire a imposé par consensus une économie structurelle de 25 millions d'euros à la Défense. Des groupes de travail affinent à présent les modalités pratiques de cette décision. L'état-major me fera des propositions, en tâchant de ménager les opérations et les investissements.

Le budget de la Défense pourrait, à la rigueur, être réduit à zéro. Il représente le montant que les autorités politiques souhaitent allouer pour couvrir les dépenses liées aux missions, elles-mêmes décidées par consensus.

13.04 **Annick Ponthier** (VB): L'on décide donc d'abord du montant des économies à réaliser et des groupes de travail sont ensuite chargés de concrétiser l'objectif. Il s'agit d'une manière de travailler fondée sur un raisonnement à rebours. Dans notre pays, la Défense sert à chaque fois à équilibrer le budget.

Le ministre ne se montre très laconique en ce qui concerne la limite inférieure du budget. Dans

Wat echter echt van belang is, is die ondergrens. Die is cruciaal. U maakt er zich laconiek vanaf met de opmerking dat de ondergrens nul is. Zover waren wij ook al. De visie op Defensie hangt echter af van wat u zelf bepaalt als ondergrens. Dat bepaalt welke richting u uit wil. Gaat u in de toekomst nog verder in het vlees van Defensie laten snijden en zo de toekomst ervan hypothekeren? Gaat u voet bij stuk houden? Dat is een keuze die u moet maken.

Ik herinner mij bijvoorbeeld dat u tijdens de bespreking van de begrotingscontrole van vorig jaar liet weten dat u zich engageerde om geen bijkomende kwartieren te sluiten voor zover er het budget van Defensie geen verdere coupures werden opgelegd. Ik begin mij stilaan af te vragen hoelang het nog zal duren vooraleer we hier ook de gevolgen gaan voelen. Wanneer men in dit land een leger wenst te behouden die naam waardig, dan moet u echt gaan bepalen waar die ondergrens voor u ligt. Daar kunt u dan de nodige budgetten aan koppelen, niet andersom. Dat lijkt mij een correctere volgorde. De stoere woorden die u steeds gebruikt voorafgaand aan begrotingscontroles of begrotingsonderhandelingen zoals "on a déjà donné", beginnen steeds meer op loze uitspraken dan reële beloften te lijken.

Het zou u sieren mocht u in de toekomst niet meer voor uw beurt spreken en u niet meer als *untouchable* opstellen, maar blijf geven van realiteitszin.

13.05 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, wij hebben geen antwoord gekregen. Ik had daarvoor gevreesd.

U zegt dat het nog allemaal moet worden besproken in werkgroepen. U begint te lijken op minister Milquet, die ook altijd alles in werkgroepen parkeert.

Wij kunnen maar een zaak onthouden, met name dat onder uw ministerschap het budget van Landsverdediging tot nul kan worden gereduceerd. Dan bent u op de goede weg.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

14 Vraag van de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de zending van de minister naar Brazilië en Argentinië" (nr. 17092)

14 Question de M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la mission du ministre au Brésil et en Argentine" (n° 17092)

14.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, tijdens de bespreking van de begroting en de beleidsnota hebt u hier gezegd dat u een defensieattaché in Brazilië zou stationeren. U hebt dat gemotiveerd in het belang van de BRIC-landen, vandaar ook uw missie naar Argentinië.

In de krant konden wij een artikel lezen over het programma. Ik zou echter ook hier willen horen hoe het programma in Brazilië en de afronding in Argentinië precies in elkaar zaten. Wat hebt u daar kunnen doen? Wat was de kostprijs van de zending?

In het artikel frappeerde mij de tussenstop op de Canarische

sa fonction de ministre, il est pourtant essentiel qu'il définisse une vision et qu'il fixe une limite minimum réaliste. Continuera-t-il d'hypothéquer l'avenir de la Défense? Il tient un langage musclé lors des discussions budgétaires, mais ses propos se révèlent creux. Si on veut garder une armée digne de ce nom, il faut d'abord définir le budget minimum et y consacrer ensuite des moyens suffisants.

13.05 Karolien Grosemans (N-VA): Ceci n'est pas vraiment une réponse. Comme son homologue Mme Milquet, le ministre commence aussi à enterrer tous les dossiers dans des groupes de travail. Je retiens que le budget de la Défense nationale peut être réduit à zéro sous le ministre De Crem. Il est alors certainement sur la bonne voie.

14.01 David Geerts (sp.a): Le ministre a annoncé l'envoi d'un attaché de défense au Brésil. Il a récemment effectué une visite au Brésil et en Argentine. Qu'a-t-il fait précisément lors de cette visite? Quel était le coût de cette mission?

Selon un article de presse, après une escale dans les îles Canaries, certains membres de l'équipage y

Eilanden; dat begreep ik niet goed. De eerste crew werd naar daar gevlogen. Dan is er, volgens dat artikel, blijkbaar een crew daar gebleven gedurende de missie. U kunt dit onmiddellijk al dan niet weerleggen, maar ik had begrepen dat drie mensen daar bleven gedurende de periode van uw missie. Bij de terugkeer vond er daar opnieuw een tussenlanding plaats en de crew werd toen opgepikt. Mij leek dat zeer raar.

Kunt u die zaken wat verduidelijken? Als u het artikel zelf gelezen hebt, dan kon u ook die conclusie uit het artikel trekken. Daarom pleit ik voor duidelijkheid en stel ik deze vraag.

14.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, collega Geerts, van 6 tot 10 april was ik samen met de Chef Defensie, generaal Van Caelenberge in Argentinië en Brazilië. Met het oog op de open communicatie heb ik dagelijks het verslag van het afgewerkte programma op mijn website geplaatst. U kon het daar volgen.

Op 4 april bezochten wij het *Antarctic Treaty Secretariat*, ATS, in Buenos Aires, waar dokter Manfred Reinke, de *executive secretary* van het ATS ons de plannen voor de toekomst verduidelijkte. België ondertekende het akkoord op 1 december 1959, en is daarmee één van de *founding fathers* van dit akkoord, dat de ontwikkeling van het Antarctische continent regelt.

Vandaag vervult het poolstation Prinses Elisabeth een voortrekkersrol op het vlak van wetenschappelijk onderzoek. Het ATS waakt erover dat de Antarctische regio enkel voor vreedzame doeleinden wordt gebruikt.

Nadien ontmoette ik verschillende Argentijnse autoriteiten en defensieattachés van verschillende Latijns-Amerikaanse en Europese landen, en onze landgenoten op de Belgische ambassade in Buenos Aires. Vervolgens had ik een bilaterale ontmoeting met de Argentijnse minister van Defensie, Arturo Puricelli, met als belangrijkste onderwerp de vredesondersteunende operaties waaraan onze beide landen deelnemen. Op zijn uitnodiging hebben wij ook een bezoek gebracht aan het CAECOPAZ, het Centro Argentino de Entrenamiento Conjunto para Operaciones de Paz, het expertisecentrum bij uitstek voor geheel Latijns-Amerika voor de opleiding van troepen die worden ingezet in vredesondersteunende operaties. CAECOPAZ is gecertificeerd door de Verenigde Naties.

België stuurde in het verleden meermaals instructeurs en wil dat centrum ook in de toekomst blijven bijstaan. Daartoe ondertekenden mijn Argentijnse ambtgenoot en ikzelf een technische overeenkomst.

Op 5 april bezochten wij de luchtmachtbasis van Mendoza, de thuisbasis van de vierde Brigada Aérea; en het elfde Regimiento de Infantería de Montaña, het Bergregiment van het Argentijnse leger waar Belgische paracommando's in het verleden reeds meermaals hun kennis op het hooggebergte aangescherpt hebben. Het elfde regiment bereidt zich op dit ogenblik voor op de ontplooiing van de VN-missies in Haïti en Cyprus.

Op 6 april bezochten wij de Escuela Militar de Monte, de militaire school voor de jungleopleiding van het Argentijnse leger. In het

sont restés et ont été embarqués lors du voyage retour. Cette information est-elle exacte?

14.02 **Pieter De Crem**, ministre: Je me suis rendu du 4 au 10 avril en Argentine et au Brésil en compagnie du Chef de la Défense. J'ai publié un rapport du programme sur mon site internet.

Le 4 avril, nous avons visité l'Antarctic Treaty Secretariat (ATS) à Buenos Aires. Notre pays est l'un des auteurs de l'accord qui règle le développement du continent antarctique. La station polaire Princesse Elisabeth remplit une fonction de pionnier dans le domaine de la recherche scientifique.

J'ai ensuite rencontré diverses autorités argentines et attachés militaires de pays d'Amérique latine et d'Europe et j'ai eu des entretiens avec nos compatriotes à l'ambassade de Belgique. J'ai également eu un entretien bilatéral avec le ministre argentin de la Défense avec qui je me suis entretenu d'opérations internationales de soutien de la paix. À son invitation, nous avons visité le centre d'expertise pour l'Amérique latine chargé de la formation de troupes déployées dans le cadre d'opérations de soutien de la paix. Notre pays y a déjà envoyé des instructeurs et nous voulons continuer à le faire à l'avenir.

Le 5 avril, nous avons visité la base aérienne de Mendoza, où des para-commandos belges se sont déjà entraînés à plusieurs reprises en haute montagne.

Le 6 avril, nous avons visité l'école de l'armée argentine qui forme aux

verleden waren er nauwe contacten tussen de Belgische en Argentijnse Defensie om militairen op te leiden in overlevingstechnieken in een omgeving die gelijkaardig is aan die van onze voormalige mandaatgebieden in Centraal-Afrika.

Gedurende de vierde dag maakten wij de verplaatsing van Argentinië naar Brazilië, voor het tweede luik van ons bezoek. Er waren contacten met de Belgische consul, Didier Vanderhasselt en de Belgische consul-generaal Véronique Marounek. Ik heb tevens de eerwaarde heer Croismans uit het bisdom Hasselt bezocht, die priester is in de kerk van São Antonio. Hij nam mij mee naar zijn werkgebied in één van de grote favellas van São Paulo. Hij leeft er sinds 1966 en doet er opmerkelijk werk. Nadien heb ik nog verschillende Belgen ontmoet, die mij hebben ingelicht over hun beroepsactiviteiten in Brazilië.

Op 8 april 2013 brachten wij onder begeleiding van de Belgische ambassadeur Jozef Smets een bezoek aan Sobraer, dat een volle dochteronderneming van het Belgische Sonaca is. Sobraer levert belangrijke vliegtuigonderdelen voor verschillende types van de nabijgelegen vliegtuigbouwer Embraer. Met laatstgenoemd bedrijf heeft de Belgische onderneming Sonaca een belangrijke voet in huis op de markt van de *regional and corporate jets*. Tijdens het bezoek aan Embraer kregen wij een uitgebreide rondleiding door de productiehallen van de assemblagefabriek.

De Belgische luchtcomponent beschikt over vier regional jets van het type Embraer 135/145, waardoor de goede relatie tussen de Belgische Defensie en Embraer verder wordt onderstreept.

Daarna werd Rio de Janeiro aangedaan, waar een ontmoeting met de lokale Belgische gemeenschap en met de deelnemende Belgische bedrijven op de LAAD-beurs door het Belgische consulaat-generaal ter plaatse werd geprogrammeerd en georganiseerd.

Op 9 april 2013 werd een bezoek aan de LAAD Defence and Securitybeurs gebracht op uitnodiging van de Braziliaanse minister van Defensie, zijnde mijn collega Celso Amorim. Meer dan zeshonderd exposanten uit de hele wereld, waaronder verschillende Belgische bedrijven, ook met de stand Belgium-Belgica, stelden er hun materieel en knowhow ten toon. In de marge van de openingsceremonie legde ik informele contacten met andere ministers en autoriteiten op het vlak van defensie en veiligheid.

Tijdens het bezoek aan de beurs besteedden wij natuurlijk speciale aandacht aan de Belgische bedrijven. De meeste Belgische exposanten hadden zich onder impuls van de *Belgian Security and Defence Industry Planning* of BSDI in één grote stand gegroepeerd.

Tijdens de laatste dag brachten wij een officieel bezoek aan de marinebasis van Rio de Janeiro, die, gezien de enorme kustlengte van Brazilië, van enorm belang is voor het veiligheidsbeleid van het land.

Vooraleer mij naar mijn Braziliaanse collega te begeven, hebben wij nog een bezoek aan de firma Barco gebracht, die haar knowhow aan de Belgische firma's en autoriteiten demonstreerde.

opérations en jungle. Il y a eu par le passé des contacts étroits entre les défenses belge et argentine pour la formation de militaires aux techniques de survie.

Le 7 avril, nous avons fait le déplacement au Brésil où nous avons eu des contacts avec le Consul et le Consul général de Belgique et avec M. Croismans, de l'évêché de Hasselt, qui est prêtre à l'église de São Antonio. Il m'a amené là où il travaille, dans l'une des grandes favellas de São Paulo.

J'ai également rencontré plusieurs Belges qui vivent au Brésil et qui m'ont parlé de leurs activités professionnelles.

Le 8 avril, nous avons visité, en compagnie de l'ambassadeur belge, la firme Sobraer, une filiale de la firme belge Sonaca, qui livre des pièces détachées à la société de construction aéronautique Embraer. La composante aérienne belge dispose d'ailleurs de quatre Embraer *regional jets* du type 135/145.

Puis, nous nous sommes rendus à Rio de Janeiro pour une rencontre avec la communauté belge locale et les sociétés belges qui participent au salon de la défense et de la sécurité LAAD.

Le 9 avril, nous avons visité le salon, sur invitation du ministre brésilien de la Défense. J'y ai eu plusieurs contacts informels avec d'autres ministres et autorités dans le domaine de la défense. La plupart des exposants belges étaient regroupés sur un grand stand.

Le dernier jour, nous avons visité la base navale de Rio de Janeiro et la firme Barco. Ensuite, j'ai eu une rencontre bilatérale avec le ministre brésilien de la Défense. Nous avons discuté du transfert du poste diplomatique et militaire belge d'attaché de la défense de

Vervolgens had de officiële bilaterale ontmoeting met mijn Braziliaanse minister van Defensie Celso Amorim plaats. Een van de onderwerpen die tijdens de ontmoeting uitvoerig werd besproken, was de overplaatsing van de Belgische militair-diplomatieke post van defensieattaché van Buenos Aires in Argentinië naar Brasilia in Brazilië. Het gesprek ging bovendien ook over de deelname van beide landen aan vredesondersteunende operaties in verschillende delen van de wereld, onder andere ook in Libanon, waar wij gemeenschappelijk zijn ontplooid.

Inzake de vluchten kan ik u mededelen dat er geen tussenstop op de Canarische eilanden was, aangezien piloten zowel in militaire als burgerluchtvaart onderhevig zijn aan de reglementering met betrekking tot de maximumvliegprestaties die zij mogen uitvoeren. Er werd dus een zogenaamde *slip crew* in plaats gesteld op de Kaapverdische eilanden, die zich dus in de Canarische eilanden hebben vermomd.

De vliegtijden van de vluchten naar Argentinië en van de terugkeer uit Brazilië overschreden de maximumtoegestane vliegtijd van de bemanning. In principe moet in voorkomend geval een tussenstop met overnachting worden uitgevoerd. Opdat wij geen twee bijkomende nachten zouden verliezen, werd ervoor geopteerd een *crew* halverwege in plaats te stellen. De eerste *crew* is niet ter plaatse gebleven, maar is met een andere vlucht onmiddellijk naar Brussel teruggekeerd.

Zuid-Amerika is een opkomend continent dat heel veel van onze aandacht vergt een ongelooflijke opportuniteit biedt. Wij moeten op een adequate manier aanwezig zijn en belangstelling tonen, zowel diplomatiek als militair, voor dit zeer belangrijke continent.

Ik kan u ook mededelen dat op hetzelfde moment mijn collega Didier Reynders daar eveneens een bezoek bracht. Ik heb trouwens telefonisch contact met hem gehad ter plaatse. Ook de handels- en economische betrekkingen met de BRIC-landen zijn belangrijk. Daarnaast zijn er ook uitwisselingen op het vlak van de universitaire autoriteiten. Om die reden heb ik beslist de post van militair attaché open te stellen in Brasilia. Mijn bezoek ter plaatse is een van de instrumenten waarover wij beschikken om de betrekkingen te verbeteren en te verdiepen. Ik zal dit ook aan onze partners duidelijk maken.

14.03 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord.

Ik moet toegeven dat ik dit niet op uw website heb gezien. Mij interesseerde de ontmoeting met Embraer in Brazilië die op de website van Landsverdediging is terug te vinden. Gelet op de toestellen die ons land heeft, is het inderdaad aangewezen om te kijken of er ter zake mogelijkheden zijn inzake samenwerking of opgraden van de toestellen.

Wat betreft de Canarische Eilanden lijkt mijn vraag terecht omdat ik niet begreep waarom men net daar een tussenstop inlaste. De Kaapverdische Eilanden liggen hier een heel eind van verwijderd, maar het is belangrijk dat de indruk werd weggewerkt dat de *crew* daar een tijdje verbleef. Mij leek een dergelijk verblijf al te gek. Ik dank

l'Argentine à Brasilia et de la participation à des opérations de maintien de la paix, comme au Liban.

Il n'y a pas eu d'escale dans les îles Canaries, mais bien au Cap Vert. Il s'agissait d'une escale obligatoire pour éviter que l'équipage dépasse le temps de vol maximal autorisé. Pour ne pas perdre trop de temps, notre équipage a été relayé au Cap Vert par un autre. Le premier équipage n'est pas resté sur place, mais est immédiatement rentré à Bruxelles.

L'Amérique du Sud est un important continent émergent qui offre de nombreuses possibilités. Nous nous devons d'y être présents, diplomatiquement et militairement. Le ministre des Affaires étrangères s'y est également rendu car les relations commerciales et économiques sont tout aussi importantes. Des échanges ont lieu sur le plan universitaire. Ma visite sur place et l'ouverture d'un poste d'attaché militaire visaient à améliorer les relations.

14.03 David Geerts (sp.a): Une coopération avec le Brésil en matière d'équipement militaire est en effet intéressante.

Le journal à donner à penser que l'équipage avait séjourné un certain temps sur les Iles Canaries. Le ministre a apporté les précisions nécessaires. Je ne manquerai pas de consulter le site internet.

u dan ook voor uw verduidelijkingen ter zake.

Ik zal alles eens nalezen in het verslag en op uw website.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

15 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **David Geerts** aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Harlem Shake in de kazerne te Aarlen" (nr. 17108)

- de heer **Bert Maertens** aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Harlem Shake in de kazerne te Aarlen" (nr. 17140)

- de heer **Philippe Blanchart** aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Harlem Shake van een aantal Belgische militairen" (nr. 17208)

15 **Questions jointes de**

- **M. David Geerts** au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le Harlem Shake de la caserne d'Arlon" (n° 17108)

- **M. Bert Maertens** au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le Harlem Shake de la caserne d'Arlon" (n° 17140)

- **M. Philippe Blanchart** au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le Harlem Shake réalisé par des militaires belges" (n° 17208)

15.01 **David Geerts** (sp.a): Mijnheer de minister, ik deel uw reactie op het krantenbericht over de Harlem Shake. Ook wat mij betreft is er geen enkel probleem. Ik vond het grappig. De militaire overheid liet echter weten dat ze een onderzoek zou instellen wegens oneigenlijk gebruik van wapens.

Worden er sancties getroffen tegen de betreffende militairen? Ik hoop alleszins van niet. Het kan niet dat u de actie van de militairen grappig vindt en geen probleem noemt, terwijl anderen sancties tegen de betrokkenen nemen.

15.01 **David Geerts** (sp.a): La presse a fait état d'un clip du Harlem Shake dansé par des militaires à la caserne d'Arlon, qui m'a paru amusant et auquel je ne vois, personnellement, pas d'inconvénient. L'autorité militaire aurait cependant annoncé une enquête à la suite de l'usage impropre d'armes. J'espère que ces militaires ne feront pas l'objet de sanctions.

15.02 **Philippe Blanchart** (PS): Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, ma question porte sur le même sujet.

Le Harlem Shake s'est propagé comme une traînée de poudre sur internet: en famille, entre amis, dans les clubs de sport, à l'université, à l'armée, et même dans les rangs des manifestants égyptiens et tunisiens, où il s'agissait plutôt d'un symbole d'une certaine forme de liberté d'expression, et même dans une campagne vidéo de la Croix-Rouge; cette danse burlesque s'est illustrée dans plusieurs milliers de parodies sur Youtube. Dans le monde entier, ces simples gags mis en scène sur la musique d'un DJ new-yorkais ont été vus par plus de 300 millions de surfeurs internet en seulement un mois.

Il s'agit bien d'un véritable phénomène social auquel notre pays ne peut pas échapper.

À l'instar de soldats norvégiens, russes ou américains, quelques militaires belges se sont laissés prendre au *buzz* du moment dans une vidéo diffusée via Facebook et Youtube. Les Harlem Shake réalisés par des militaires ne semblent pas avoir porté à conséquence dans les autres pays, du moins à ma connaissance, après avoir pris mes renseignements. Je n'ai observé aucune sanction particulière.

15.02 **Philippe Blanchart** (PS): Net als soldaten in andere landen zijn ook een aantal Belgische militairen gezwicht voor de internethype van het moment en hebben ook zij dus een Harlem Shakefilmpje gepost op Facebook en Youtube.

Volgens mij moeten er geen sancties getroffen worden tegen deze militairen. Men moet zijn werk ernstig nemen, maar er moet ook plaats zijn voor zelfspot.

U hebt laten weten dat u een onderzoek zou laten uitvoeren en pas daarna een standpunt zal innemen. Waarop zal dat onderzoek betrekking hebben? Welke maatregelen wilt u treffen in deze zaak?

Sans aucun doute, je suis du même avis que vous en cette matière: cet épisode ne mérite pas de sanction. Il faut parfois faire appel à l'autodérision. Il convient d'agir avec sérieux dans son métier, mais sans se prendre trop au sérieux.

Monsieur le vice-premier ministre, vous avez déclaré vouloir mener une enquête avant d'émettre le moindre avis et de tirer des conclusions trop hâtives.

Sur quoi portera votre enquête? Quelles mesures éventuelles comptez-vous prendre à l'égard de ces soldats?

15.03 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, chers collègues, la seule déclaration que j'ai pu faire a été relayée par *De Morgen*. J'ai en effet déclaré que l'on vivait au XXIème siècle, qu'après la marine, c'était la composante Terre qui se lançait dans le tournage de petits films du genre Harlem Shake, et que j'étais maintenant dans l'attente d'une production réalisée par la force aérienne qui aurait lieu de préférence sur terre plutôt qu'en l'air. Je n'ai donc pris aucune mesure, si ce n'est quelques précautions. Telle est ma position. Le vice-CHOD des opérations et de l'entraînement a estimé, après une première analyse, que les images n'allaient nullement à l'encontre du principe sur le port d'armes.

15.03 Minister **Pieter De Crem**: De enige reactie die ik op dit filmpje heb gegeven, werd aangehaald in de *De Morgen*: ik heb gezegd dat het, na de marine en de landcomponent, wachten was op een video van de luchtcomponent, die bij voorkeur zou worden opgenomen op het land en niet in de lucht. Volgens de onderstafchef operaties en training blijkt uit de beelden niet dat de regels inzake het dragen van wapens met voeten werden getreden.

Er is dus op het eerste gezicht geen inbreuk geweest tegen de principes van de omgang met wapens. Er zullen dus geen enquêtes of sancties volgen. Ik heb mij goed geamuseerd bij het zien van het filmpje, maar het staat wel niet op mijn website.

Il ne semble pas être question d'une atteinte aux règles relatives au maniement des armes. Il n'y aura donc pas d'enquête et aucune sanction ne sera prise.

15.04 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Het is belangrijk dat er duidelijkheid komt, aangezien u een verklaring hebt afgelegd in *De Morgen*, terwijl een artikel hierover in *De Standaard* een andere teneur had. Ik noteer dus dat er geen gevolg aan wordt gegeven. Wij wachten al op de volgende film van de luchtcomponent.

15.04 **David Geerts** (sp.a): Il était utile de faire la clarté à ce sujet, car les informations parues dans la presse étaient contradictoires.

15.05 Philippe Blanchart (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Je vous conseille néanmoins la version norvégienne. Elle est également très amusante.

Je suis évidemment rassuré par votre analyse qui démontre que vous êtes un ministre qui prend son travail au sérieux, sans se prendre nécessairement toujours au sérieux. Bravo pour votre recul!

15.05 **Philippe Blanchart** (PS): Ik kan u de Noorse versie aanraden, die bijzonder amusant is. U hebt me gerustgesteld en ik wil u feliciteren met uw relativiseringsvermogen: u neemt uw werk ernstig, maar neemt uzelf gelukkig niet altijd au sérieux.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

16 **Vraag van de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de BMI van de militairen" (nr. 17109)**

16 **Question de M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'IMC des militaires" (n° 17109)**

16.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, ik ben blij dat collega Francken nog aanwezig is, want deze vraag volgt op een antwoord op zijn schriftelijke vraag aangaande de BMI.

Ik vraag naar een aantal verdere preciseringen. Hoe situeert BMI zich binnen Defensie? Men kan zeggen dat de BMI globaal te hoog is, maar wat zijn de absolute aantallen in de verschillende leeftijdscategorieën - onder de 30, tussen 30 en 40, tussen 40 en 50 en ouder dan 50?

Is er een onderscheid gemaakt tussen mensen die in gevechtseenheden actief zijn en mensen die in steuncapaciteiten actief zijn?

Dan wil ik nog even verdergaan op een vraag die ik samen met collega Maertens heb gesteld over de evaluatie van de sportproeven en het ter beschikking stellen van sportfaciliteiten. Hoever staat u daarmee?

Ten slotte, is er een vorm van begeleiding om overgewicht tegen te gaan?

(...) (...) (zonder microfoon)

16.02 Minister Pieter De Crem: Dus u doet dit schriftelijk. Goed.

16.03 David Geerts (sp.a): Ik dacht dat u alleen de algemene feiten had.

16.04 Minister Pieter De Crem: Ik kan daar wat in chicaneren, maar het is echt onmogelijk voor die 32 000 personeelsleden. Er werd een vraag gesteld per eenheid en dat antwoord is er gekomen. U hebt dat gekregen.

16.05 Theo Francken (N-VA): Vraag drie en vier gingen over het opsplitsen. Ik wil opsplitsen in rangen. Daarop heb ik geen antwoord gehad.

16.06 Minister Pieter De Crem: Ik zal alle niet persoonlijke gegevens over de BMI bezorgen.

16.07 David Geerts (sp.a): Mijn enige zorg is of er een onderscheid is gemaakt – ik vind dat tamelijk essentieel – tussen degenen die in actieve eenheden zitten tegenover mensen in steuneenheden. Dat is inzake BMI de essentie van mijn vraag.

16.08 Minister Pieter De Crem: Collega's, ik zal u alle maximale cijfergegevens bezorgen die ik daarover heb.

Wat het sportpatrimonium betreft, er wordt veel sportpatrimonium ter beschikking gesteld. Men kan ook van civiele installaties als zwembaden gebruikmaken. In de eenheden zijn er sportmonitoren ter beschikking voor een aangepast sportprogramma. Het is echter niet altijd mogelijk om een globaal beeld te vormen van de mate waarin de militairen effectief daarvan gebruikmaken. In de opleiding gebeurt dat natuurlijk wel.

16.01 David Geerts (sp.a): On dit que l'indice de masse corporelle (l'IMC) de nos militaires serait globalement trop élevé. Que cela signifie-t-il concrètement? Quelle est la différence d'IMC entre les différentes catégories d'âge ou entre les membres du personnel appartenant aux unités de combat et aux unités d'appui? Qu'en est-il de l'évaluation des épreuves sportives et des infrastructures sportives? Un accompagnement dans le cadre de la lutte contre la surcharge pondérale est-il prévu?

16.08 Pieter De Crem, ministre: Je fournirai à la commission un maximum de chiffres concernant l'IMC des militaires.

De nombreuses infrastructures sportives sont mises à la disposition des militaires, qui peuvent par ailleurs également utiliser les infrastructures civiles, comme les piscines. Au sein

Wij hebben de lijnen van een nieuw sportbeleid uitgezet. Dat sportbeleid voorziet in wekelijkse periodes van effectieve sportbeoefening en fysieke evaluaties met een statutair karakter. Aangezien dat beleid overduidelijk een bezorgdheid van het Parlement is, hoop ik dat die statutaire aanpassingen een groot draagvlak zullen hebben wanneer ik ermee naar hier zal komen.

Ten slotte, wij bieden onder meer aan het personeel dat lijdt aan obesitas een geïndividualiseerd begeleidingsplan aan via het systeem Medical Nutrition & Fitness Unit. Het personeel kan ook een digitale diëtist bevragen over problemen met betrekking tot overgewicht. In de militaire refters worden dieetmenu's aangeboden. In de militaire media wordt ook de nodige aandacht besteed aan het probleem van een mogelijk overgewicht.

même des unités, des moniteurs de sport établissent des programmes adaptés. On ne sait toutefois pas toujours avec précision dans quelle mesure les militaires font usage de ces possibilités.

La nouvelle politique sportive a été définie dans les grandes lignes. Des périodes hebdomadaires de pratique sportive sont prévues ainsi que des évaluations physiques à caractère statutaire. J'espère que ces aménagements statutaires seront massivement soutenus par les parlementaires.

Quant aux militaires souffrant d'obésité, il leur est proposé un plan d'accompagnement individuel par le biais du système *Medical Nutrition & Fitness Unit*. Ils ont également la possibilité d'interroger un diététicien digital. Et les cantines proposent des menus diététiques.

16.09 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. De rest zal ik schriftelijk bekijken.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vraag nr. 17118 van mevrouw Slegers wordt uitgesteld.

17 Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "Libanon" (nr. 17186)

17 Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le Liban" (n° 17186)

17.01 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik heb een aantal vragen over Libanon.

Ten eerste, blijkt uit uw schriftelijk antwoord dat u overweegt om eventueel vanaf juli naar 100 militairen te gaan in Libanon, plus 165 militairen vanaf december 2013. Wat is daar juist van aan? Ik wist daar niets van.

Er staat daarover vandaag in *De Standaard* een klein artikel. Is het inderdaad zo dat men de keuze zal maken om het aantal troepen in Libanon uit te breiden? Gaat het dan over *force protection*, zoals in de krant staat, en wordt de ontmijning dan volledig stilgelegd?

Ten tweede, antwoordde u op een eerdere vraag dat waarschijnlijk tegen oktober alle 256 punten zouden zijn *gecleard, gesweept* of ontmijnd, met andere woorden dat men die punten heeft gecontroleerd op mijnen en ze daar eventueel heeft weggehaald. Er

17.01 Theo Francken (N-VA): Il ressort d'une réponse à une question écrite que le ministre envisage d'encore déployer 100 militaires au Liban à partir de juillet et d'y adjoindre 165 hommes de plus en décembre. Est-ce exact? S'agit-il d'une *force protection*?

Sera-t-il alors mis entièrement fin aux activités de déminage? Le ministre escomptait que les 265 points soient contrôlés et éventuellement débarrassés de leurs mines pour le mois d'octobre. Est-il exact qu'une négociation est en cours pour

zou dan ook nog een onderhandeling lopen om 20 of 22 punten extra te controleren, maar die is nog niet helemaal rond. We zijn ondertussen al april en blijkbaar zijn die 256 punten nog altijd niet allemaal gecontroleerd. Wat is nu de juiste stand van zaken?

Ik heb ook gezien dat het aantal *gesweepte* of *geclearde* vierkante meter enorm is gedaald. De voorbije jaren lag dat steeds rond de 9 000 vierkante meter per jaar, maar vorig jaar bedroeg het slechts 2 000 vierkante meter. Wat is daar de reden voor? Hoe komt het dat het zo sterk is gedaald? Is dat omdat onze militairen minder actief zijn? Hoe moet ik dat interpreteren?

Ten slotte, bent u tevreden over onze inspanningen? Wat is uw evaluatie? U weet wat ons standpunt is; dat is op zich niets nieuws.

(...): (...)

17.02 Theo Francken (N-VA): Kunt u tot slot nog een geschatte kostprijs geven van de operatie in Libanon?

17.03 Minister Pieter De Crem: Sinds 2006 draagt ons land bij tot het naleven van de resolutie 171 in Libanon. In UNIFIL is België de partner, die gedurende de voorbije jaren met een detachement van een honderdtal personen de ontminning van de punten op de Blue Line heeft uitgevoerd en aldus heeft bijgedragen tot de precaire stabiliteit in de regio. Het huidige mandaat loopt af op 31 augustus 2013.

In het beginstadium van de ontminningsopdrachten van de punten op de Blue Line kon een Belgisch detachement met de sweeptechiek gebieden met weinig risico op mijnen relatief snel behandelen. Gebieden met een hoger risico vragen echter om andere meer tijdrovende technieken. De snelheid van ontminning is ook afhankelijk van moeilijk te beheersen factoren zoals de klimatologische omstandigheden, het aantal gedetecteerde mijnen, de exacte ligging ervan en het type ondergrond waarin ze zich bevinden.

Teneinde te beoordelen of het voor België al dan niet opportuun is om het mandaat in Libanon in de toekomst te hernieuwen, wordt de ontminningsopdracht op geregelde tijdstippen geëvalueerd.

Momenteel is er nog werk voor een behoorlijke opdracht voor ons detachement ontminning.

Ter herinnering, de Blue Line telt 473 punten; voor 257 ervan bestaat er een akkoord over ontminning en voor 24 ervan zijn onderhandelingen aan de gang. Van de 257 punten zijn er reeds 235 ontminnd. Er blijven dus nog 22 over en 24 mogelijke bijkomende punten.

Voor een eventuele heroriëntering dienen de VN zich eerst en vooral uit te spreken dat er een behoefte bestaat, wat vooralsnog niet is gebeurd. Bijgevolg is er geen sprake van een wijziging van aantallen, noch van een budgettaire impact die zulks met zich zou brengen.

Indien een dergelijke heroriëntering zich in de toekomst aanbiedt, zal die door Defensie aan de Ministerraad ter goedkeuring worden voorgelegd.

soumettre 20 à 22 points à un contrôle supplémentaire? Où en sont actuellement les démineurs?

Pourquoi la surface déminée a-t-elle été moins importante cette année que l'année dernière? Le ministre est-il satisfait du travail de nos militaires? Peut-il fournir un coût estimatif de l'opération au Liban?

17.03 Pieter De Crem, ministre: Notre pays contribue depuis 2006 au respect de la résolution 171 au Liban. Au sein de l'UNIFIL, la Belgique fournit un détachement d'une centaine d'hommes qui a déminé les points de la Blue Line. Le mandat actuel expirera le 31 août 2013.

Dans un premier temps, des zones ont pu être traitées assez rapidement et à moindre risque par la méthode "sweep". Dans les zones plus dangereuses, il a fallu mettre en œuvre des techniques plus longues. La rapidité du déminage dépend aussi des conditions atmosphériques, du nombre de mines détectées et de la leur localisation précise, ainsi que de la nature du sous-sol.

La mission de déminage fait l'objet d'une évaluation à intervalles réguliers. Pour l'instant, notre détachement a encore fort à faire. La Blue Line compte 473 points, dont 257 font l'objet d'un accord et 24 de négociations. Sur les 257 points, 235 ont déjà été déminés. Il en reste donc 22 et, potentiellement, 24 points supplémentaires.

Pour qu'il soit procédé à une réorientation, la nécessité doit en avoir été exprimée par les NU, ce

Wanneer u het hebt over een totaal van 265, dan is dat een verkeerde interpretatie van de cijfergegevens, want het spanningsveld ligt tussen 100 en 165 en niet 100 + 165.

qui n'est pas le cas pour l'instant. Par conséquent, il n'est pas question d'une modification quantitative ni d'une quelconque incidence budgétaire. Si une telle réorientation devait intervenir à l'avenir, elle serait soumise pour approbation au Conseil des ministres.

M. Francken interprète erronément les chiffres en additionnant 100 et 165. Le champ de tension se situe entre 100 et 165.

17.04 Theo Francken (N-VA): Bedankt voor het antwoord.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

18 Question de M. Christophe Lacroix au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la possible délocalisation de la veille stratégique du SGRS" (n° 17213)

18 Vraag van de heer Christophe Lacroix aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de mogelijke verhuizing van de dienst OSINT van de ADIV" (nr. 17213)

18.01 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, il me revient que vous auriez pris la décision de délocaliser de Bruxelles vers Heverlee la veille stratégique du Service général du renseignement et de la sécurité (SGRS).

Pouvez-vous me confirmer cette information? Si oui, pourquoi et selon quelles motivations cette décision de délocalisation d'un service bilingue de la Défense nationale a-t-elle été prise? Comment s'organiserait cette délocalisation et selon quel calendrier? Si cette délocalisation de Bruxelles vers Heverlee devait avoir lieu, comment s'organiseront la coopération et la coordination essentielles avec d'autres services analogues fédéraux et internationaux, organisation à l'évidence plus aisée depuis Bruxelles?

18.01 Christophe Lacroix (PS): Bevestigt u dat u hebt beslist de strategische inlichtingenactiviteiten van ADIV over te hevelen van Brussel naar Heverlee? Om welke redenen wordt deze tweetalige dienst van Landsverdediging verhuisd? Volgens welk tijdpad zou een en ander georganiseerd worden? In Brussel kan samenwerking en coördinatie met andere – federale of internationale – diensten in dit domein makkelijker totstandkomen; hoe zal dat gebeuren in Heverlee?

18.02 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, monsieur Lacroix, je serai extrêmement bref.

Aucune décision n'a été prise concernant une éventuelle délocalisation de la section Open Source Intelligence du SGRS d'Evere à Heverlee.

Au niveau de l'état-major, des synergies éventuelles ont été envisagées et des briefings ont été donnés. Ces réflexions n'ont jusqu'à présent fait l'objet d'aucun dossier ni à l'intention du chef de la Défense ni à mon intention.

18.02 Minister Pieter De Crem: Er is niets beslist over de verhuizing van de dienst Open Source Intelligence (ADIV) van Evere naar Heverlee.

De staf heeft nagedacht over samenwerkingsverbanden en briefings georganiseerd, maar er werd geen dossier aangelegd.

18.03 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le ministre, vous avez l'habitude d'être clair. Vous l'êtes encore une fois. Tant mieux!

18.03 Christophe Lacroix (PS): Uw antwoord was, naar goede gewoonte, heel duidelijk!

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Aangezien de heer Ducarme vraagt om zijn vragen nrs. 17227 en 17228 uit te stellen, zijn wij nu toe aan de laatste vraag.

19 **Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de bestemming van het militaire domein van Goetsenhoven" (nr. 17222)**

19 **Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la destination du domaine militaire de Goetsenhoven" (n° 17222)**

19.01 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag gaat over het militair domein in Goetsenhoven bij Tienen. Het domein ligt vlakbij de taalgrens.

Enkele jaren geleden gaf het ministerie van Defensie te kennen dat ze het militaire domein van Goetsenhoven te koop zou aanbieden. Tijdens de commissievergadering op 16 januari hebt u mij geantwoord dat het terrein nog steeds te koop stond, zowel het operationeel als het administratief gedeelte, maar dat Defensie onderzocht of de verkoop van het domein nog langer opportuun is.

Ondertussen gaf Theo Stockmans, voorzitter van Koninklijke vliegclub de Wouw, die actief is op het militair domein, te kennen dat de Defensiestaf het terrein effectief wenst te behouden. Daarover zou een dossier opgesteld worden en u zou uiteindelijk de knoop doorhakken.

Mijnheer de minister, waarom wil de Defensiestaf het domein behouden? Welke bestemming heeft de staf voor het domein voor ogen?

Hebt u het bewuste dossier al kunnen inkijken? Zo ja, kunt u me het dan uitgebreid toelichten? Zo nee, kunt u me dan medelen wanneer u dat dossier verwacht en een beslissing kunt nemen?

19.02 **Minister Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Francken, de site in Goetsenhoven bevat twee entiteiten: een administratieve zone en aangrenzend het militair vliegveld.

De administratieve zone werd reeds in 1999 overgedragen aan de FOD Financiën voor vervreemding. De verkoop is tot op heden zonder succes gebleken.

Wat het vliegveld betreft, voorziet het plan in de voltooiing van de transformatie, de sluiting en vervolgens de verkoop van het vliegveld.

De sluiting van het vliegveld van Goetsenhoven heeft onder meer tot gevolg dat het detachement van de luchtcadetten in een huidige configuratie een ander onderkomen moet vinden voor zijn vloot.

Initieel werd voorzien om dit detachement naar Bevekom te verhuizen. Gezien het gebruik van het luchtruim in Bevekom evenwel heel intens is geworden door de herinplanting van de A190-helikopter, de komst van de nieuwe NH90-helikopter vanaf 2013, het feit dat de basis als enige over een rembareel BAK-14 midden van de piste beschikt en daarom wordt gebruikt als *diversion base* voor de F-16 en andere NAVO-partners in geval van een noodlanding, het feit dat de

19.01 **Theo Francken** (N-VA): Il y a quelques années, le ministère de la Défense avait souhaité vendre le domaine militaire de Goetsenhoven, près de Tirlemont. Le 16 janvier 2013, le ministre avait déclaré que le terrain était toujours à vendre mais que la Défense examinait la question de savoir s'il était toujours opportun de procéder à cette vente. Selon Theo Stockmans, le président du club royal aéronautique De Wouw, qui exerce ses activités sur le domaine militaire, la Défense souhaiterait conserver le terrain et un dossier serait établi à ce sujet. C'est en définitive au ministre qu'il appartient de trancher.

Pourquoi la Défense souhaite-t-elle conserver le domaine? Quelle affectation envisage l'état-major? Le ministre a-t-il déjà reçu le dossier et peut-il le commenter?

19.02 **Pieter De Crem**, ministre: Le site de Goetsenhoven comprend une zone administrative et un aéroport militaire. La zone administrative a été transférée au SPF Finances dès 1999 mais aucun acquéreur n'a été trouvé jusqu'ici. L'aéroport devrait être achevé, fermé et vendu. Cela signifie que le détachement de cadets de l'air devra trouver un autre endroit où stationner sa flotte. On a songé pour cela à Beauvechain mais l'espace aérien y est aujourd'hui densément utilisé à la suite de la réimplantation des hélicoptères A190 et de l'arrivée des nouveaux hélicoptères NH90 à partir de 2013. Il y a également sa situation favorable en cas de nécessité pour des F16 et nos partenaires de l'OTAN d'effectuer

leerling-piloten over geen vliegervaring beschikken en er dus op het vlak van de vliegveiligheid maximale garanties moeten kunnen worden gegeven, moet een bijkomende mix met activiteiten van het detachement luchtcadetten absoluut worden vermeden.

De dagdagelijkse behoeften BAC, onderhoud, testvluchten, winterstockage, enzovoort, blijven dus momenteel best ingevuld in Goetsenhoven. Voor de vliegekampen wordt uitgeweken naar Bertrix.

De federale politie toont nu ook grote interesse in de verwerving van zowel de administratieve zone als het vliegveld voor de uitbouw van een volwaardige oefensite.

Op basis van deze verschillende elementen heb ik beslist om aan de Ministerraad voor te stellen de volledige site aan de Regie der Gebouwen over te dragen ten voordele van de federale politie en de begroting van Defensie budgettair te verhogen ter waarde van de venale waarde van de site in Goetsenhoven.

De site blijft zo eigendom van de Belgische Staat en Defensie houdt de gebruiksrechten voor de pistes en de loodsen tot de uitbouw van een volwaardige oefensite een feit is.

Deze termijn zou moeten toelaten het patrimonium van de luchtcadetten te herconfigureren.

19.03 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, ik begrijp dat het verkocht wordt aan de federale politie en dat u uw begroting kunt verhogen met de inkomsten. De federale politie zal dat bedrag aan u overmaken. Het blijft in handen van de federale overheid. Defensie blijft nog een uitwijkmogelijkheid behouden voor noodlandingen voor NAVO-vliegtuigen en Belgische toestellen.

19.04 Minister Pieter De Crem: Neen, dat is Bevekom. Er zou een verhuis gebeuren van Goetsenhoven naar Bevekom. Bevekom is echter te druk geworden, onder andere door die uitwijkmogelijkheid. Daarom is er nog een tijdelijke bediening van vliegdiensten op Goetsenhoven.

19.05 Theo Francken (N-VA): Maar het wordt verkocht aan de federale politie?

19.06 Minister Pieter De Crem: Het wordt niet verkocht aan de federale politie, het is eigenlijk een doorschuiving. Met andere woorden, het is aan de Regie der Gebouwen gegeven met het oog op vervreemding. Het zal naar de federale politie gaan en wij hebben een compensatie gekregen voor ons budget ten belope van de venale waarde, de geschatte waarde.

des atterrissages d'urgence.

La police fédérale manifeste de l'intérêt pour la zone administrative et pour l'aérodrome en vue d'y développer un site d'entraînement à part entière.

C'est pourquoi je vais proposer au Conseil des ministres de transférer l'ensemble du site à la Régie des Bâtiments en faveur de la police fédérale et d'augmenter le budget de la Défense à concurrence de la valeur vénale du site de Goetsenhoven. Le site restera ainsi la propriété de l'État et la Défense conservera les droits d'utilisation de la piste et des hangars jusqu'à la mise en place d'un site d'entraînement à part entière. Cela devrait permettre de reconfigurer la patrimoine des cadets de l'air.

19.03 Theo Francken (N-VA): Le domaine va donc être vendu à la police fédérale, ce qui est une bonne chose pour le budget de la Défense. Celle-ci conserve la possibilité d'y faire effectuer des atterrissages d'urgence par des appareils de l'OTAN et des avions belges.

19.04 Pieter De Crem, ministre: Non, il s'agit-là de Beauvechain. Il devait être procédé à un transfert de Goetsenhoven à Beauvechain mais l'activité est devenue trop dense dans cette dernière base, en raison notamment de la possibilité d'y atterrir en urgence. C'est pourquoi des services aéronautiques sont provisoirement maintenus à Goetsenhoven.

19.06 Pieter De Crem, ministre: Le domaine ne sera pas vendu à la police fédérale mais cédé à la Régie des Bâtiments qui le mettra à la disposition d'un autre service fédéral, celui de la police. Nous obtiendrons une compensation

budgétaire à concurrence de la valeur estimative du bien.

19.07 Theo Francken (N-VA): De federale politie zal u dus dat geld geven?

19.08 Minister Pieter De Crem: Neen, het ministerie van Financiën verhoogt via het comité tot aankoop onze begroting met de geschatte waarde.

19.09 Theo Francken (N-VA): Daar begrijp ik totaal niets van.

19.10 Minister Pieter De Crem: De Regie stelt het ter beschikking van een andere federale dienst. Voor de waarde ervan, die wij daardoor mislopen, krijgen wij een verhoging van onze begroting aangezien het om een andere federale dienst gaat en er eigenlijk geen cash bij te pas komt. Dat gebeurt natuurlijk niet vaak.

19.11 Theo Francken (N-VA): De federale politie zal dus in de toekomst haar ogen goed gebruiken en verder uitbouwen. En weet u juist waarom? Is dat een helikopterdienst?

19.11 Theo Francken (N-VA): Qu'y fera exactement la police fédérale?

19.12 Minister Pieter De Crem: De federale politie bedient zich van de helikopters van op Melsbroek, met de Puma's.

19.12 Pieter De Crem, ministre: Les hélicoptères de la police fédérale décollent de Melsbroek.

19.13 Theo Francken (N-VA): Wat zal de federale politie dan juist doen? Dat weet u niet? Maar zij willen het wel. En de Koninklijke Vliegclub De Wouw, blijft wel in Tienen?

19.13 Theo Francken (N-VA): Le club aéronautique De Wouw en subira-t-il des répercussions?

19.14 Minister Pieter De Crem: Ja, die is daar nog altijd. Ik heb geen andere indicatie.

19.15 Theo Francken (N-VA): Ook als de federale politie daar is, mogen zij daar blijven?

19.16 Minister Pieter De Crem: Dat valt te bezien, maar ik denk dat er wel een goede overeenkomst kan worden gemaakt. Het is niet te bedoeling ze daar buiten te krijgen.

19.16 Pieter De Crem, ministre: Je crois que des accords doivent pouvoir être conclus entre la police fédérale et le club aéronautique. Il ne s'agit pas d'évincer ce dernier.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 18.04 uur.
La réunion publique de commission est levée à 18.04 heures.*